VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kansalaispulssi – 21. kierros

Verkkokysely 19.4.–24.5.2021

15–74-vuotiaat mannersuomalaiset

Päivitetty: 26.5.2021 / VNK Strategiaosasto

Yhteiskunta ja viranomaiset

- 1. Kuinka oikeudenmukaisena pidät suomalaista yhteiskuntaa tällä hetkellä?
- 1_b. Yleisesti ottaen, kuinka paljon luotat toisiin ihmisiin?
- 2. Tässä kyselyssä viranomaisilla tarkoitetaan hallitusta ja ministeriöitä sekä muita viranomaisia kuten THL ja poliisi. Kuinka hyvin koet maamme viranomaisten varautuneen koronan kaltaiseen tautiepidemiaan?
- 3. Kuinka hyvin koet maamme viranomaisten varautuneen erilaisten kriisien varalta yleisesti ottaen (esim. myrskyt, suuronnettomuudet, sodan uhka)?

1. Kuinka oikeudenmukaisena pidät suomalaista yhteiskuntaa tällä hetkellä?

(ei kysytty kierroksella 21)

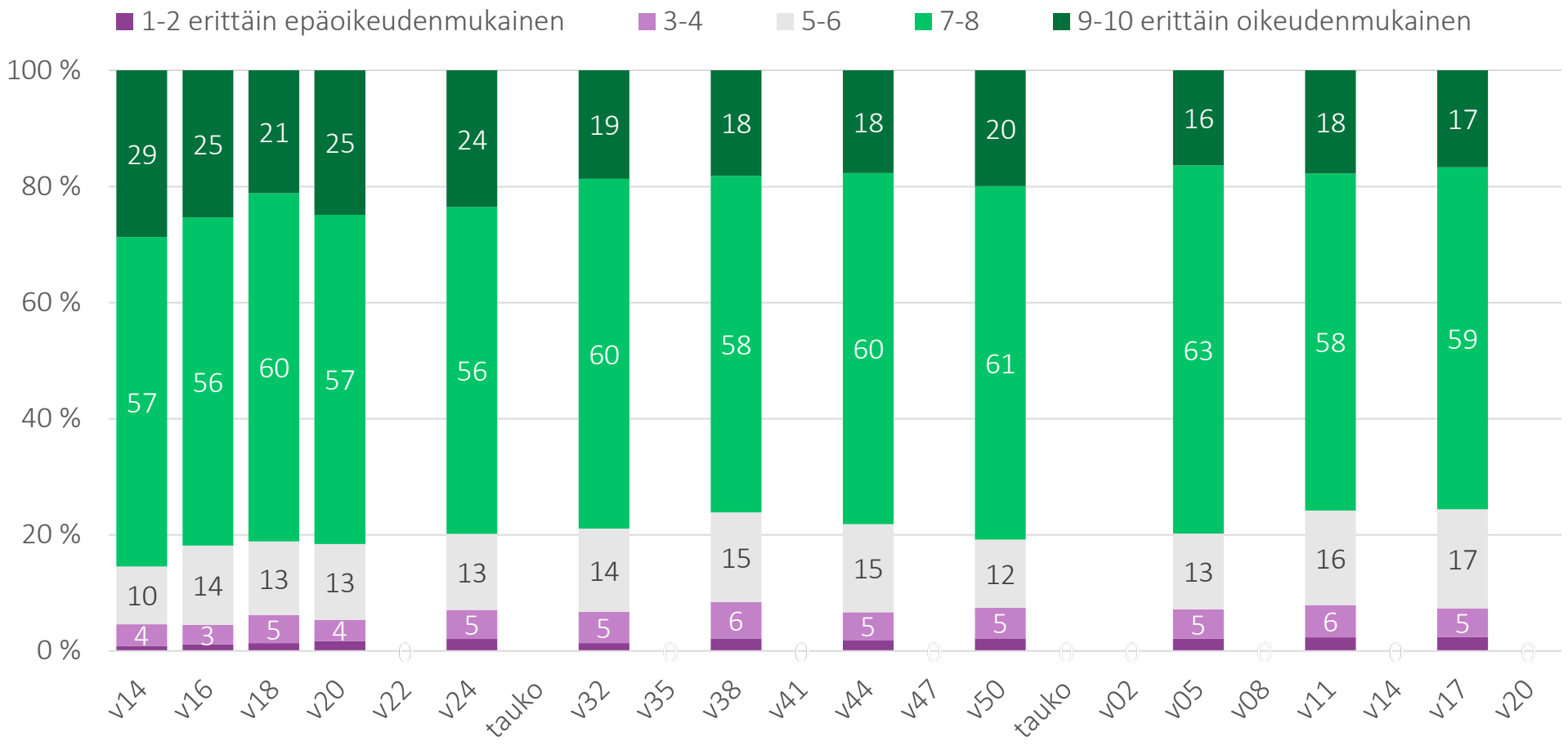

1b. Yleisesti ottaen, kuinka paljon luotat toisiin ihmisiin?

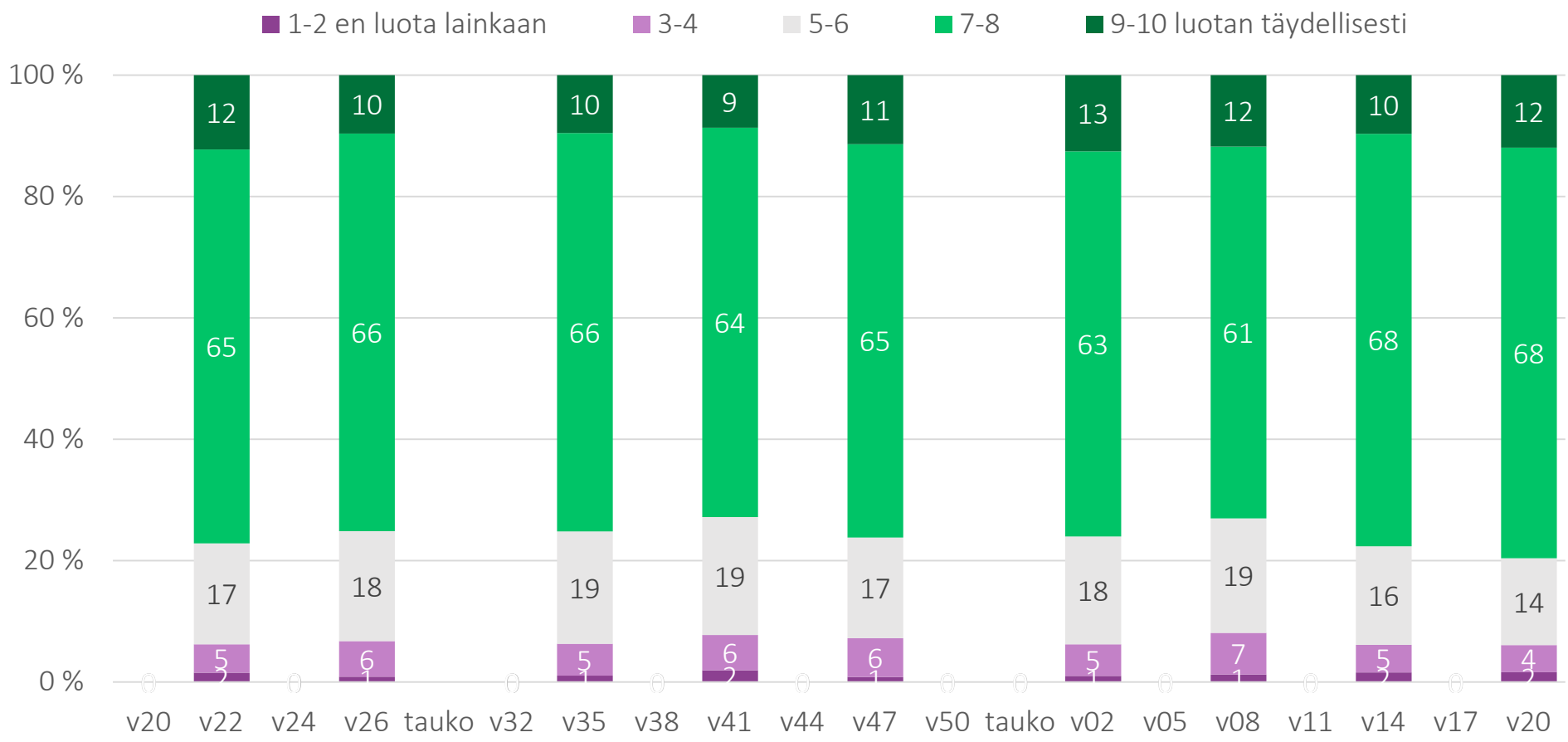

2. Kuinka hyvin koet maamme viranomaisten varautuneen koronan kaltaiseen tautiepidemiaan?

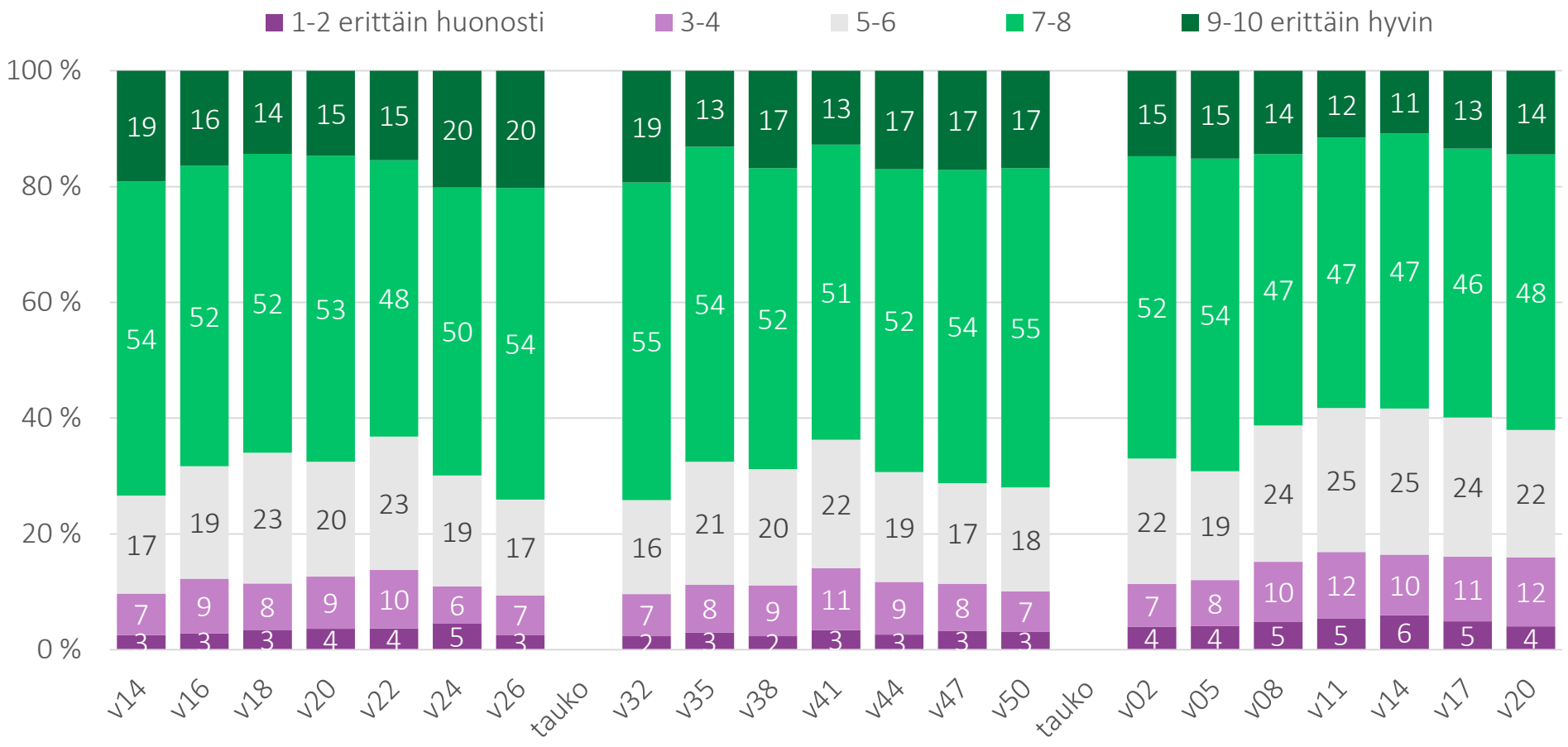

YHTEISKUNTA JA VIRANOMAISET

Mieliala

- 4. Kuinka paljon koronaepidemia ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
  - 4_b. Aiheuttaako sinussa huolta tällä hetkellä jokin seuraavista terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä asioista?
  - 4_c. Aiheuttaako sinussa huolta tällä hetkellä jokin seuraavista toimeentuloon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista?
- 5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?
- 6. Kuinka huolestunut olet kotitaloutesi toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana?
- 7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?
- 8. Kerro arviosi suomalaisten mielialasta tällä hetkellä.
- 8_b. Kansalaisia on ohjeistettu rajoittamaan sosiaalisia kontakteja. Jos olet noudattanut ohjeistusta, kuinka olet kokenut sosiaalisten kontaktien rajoittamisen vaikuttaneen mielialaasi?
- 8_c. Viranomaiset ovat alkaneet purkaa erilaisia rajoitustoimia. Kuinka olet kokenut rajoitustoimien purkamisen vaikuttaneen mielialaasi?
- 19a. Onko kotitaloudellasi tällä hetkellä velkaa kuten asunto- tai taloyhtiövelkaa, kulutus- tai pikaluottoa, opintovelkaa tai jotain muuta lainaa tai velkaa?
  - 19b. Jos ajattelet kotitaloutesi kaikkia velkoja, kuinka suuri taloudellinen rasite niiden takaisinmaksu on taloudellesi?
  - 19c. Onko kotitaloutesi ollut vuoden 2020 aikana tilanteessa, jossa rahat eivät ole riittäneet lainojen lyhennysten tai korkojen maksamiseen ajallaan?
  - 19d. Onko kotitaloutesi ollut vuoden 2020 aikana tilanteessa, jossa velkojen määrä on kasvanut yli selviytymisrajan?

4. Kuinka paljon huolta koronaepidemia ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa tällä hetkellä?

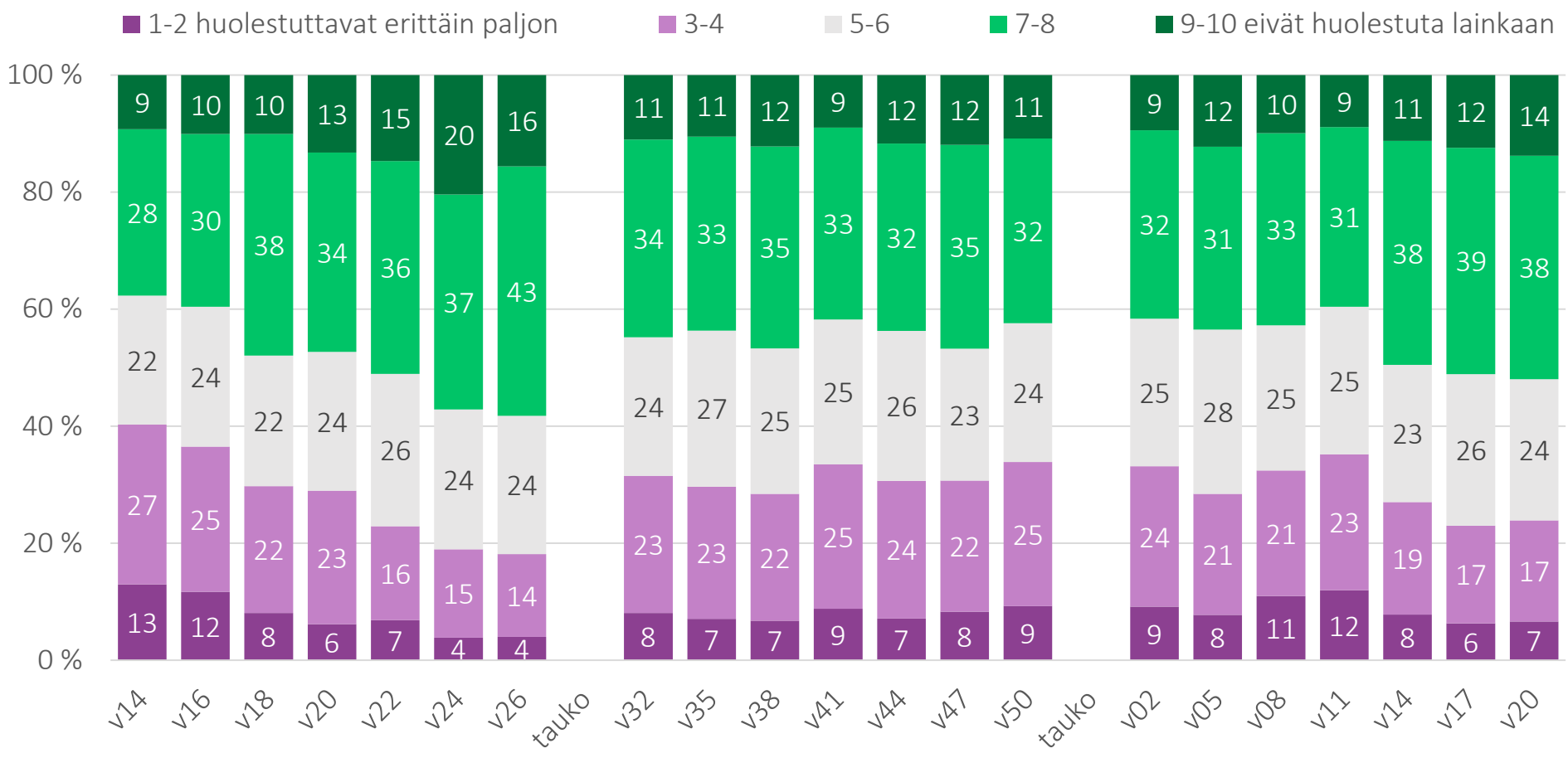

4b&c. Aiheuttaako sinussa huolta tällä hetkellä…

terveys ja hyvinvointi

toimeentulo ja yhteiskunta

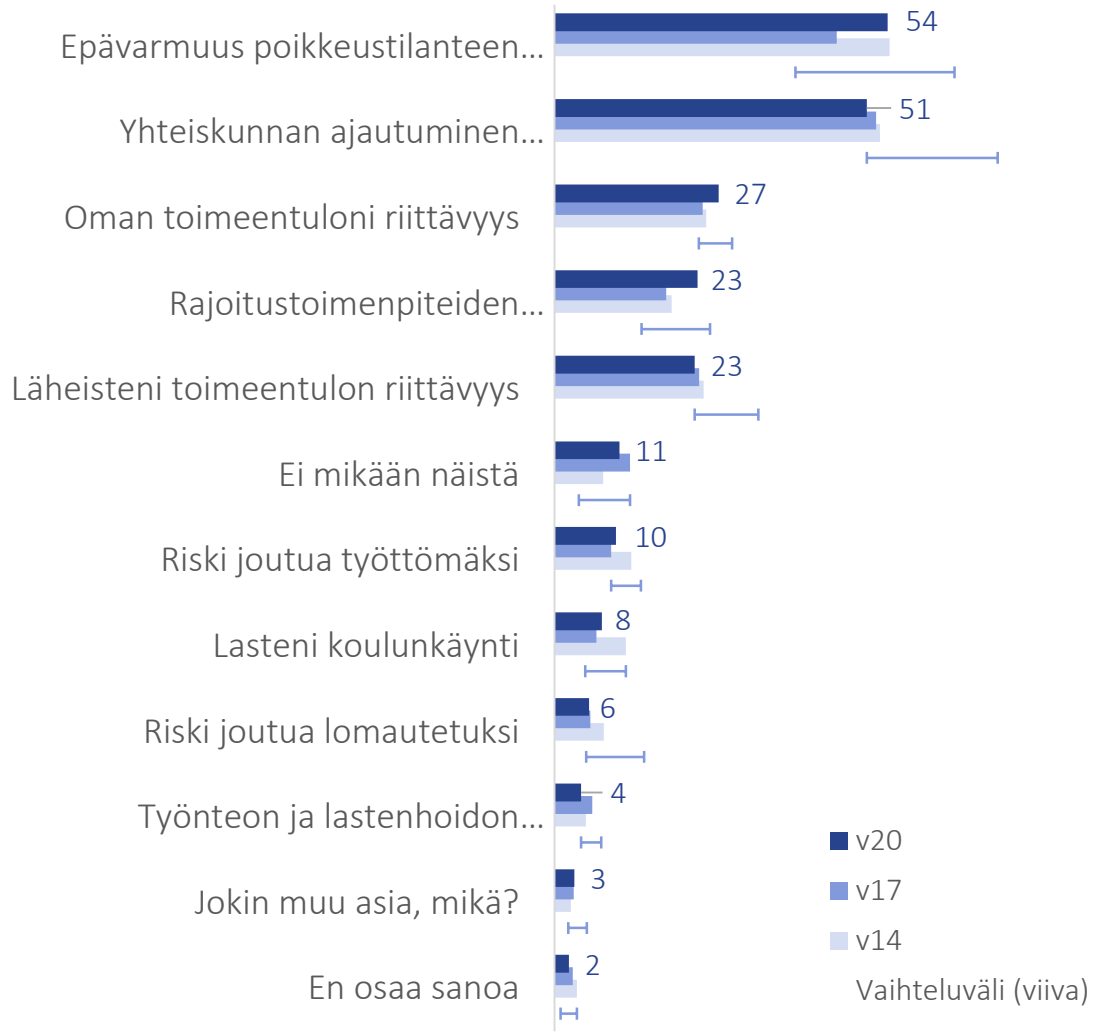

Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?

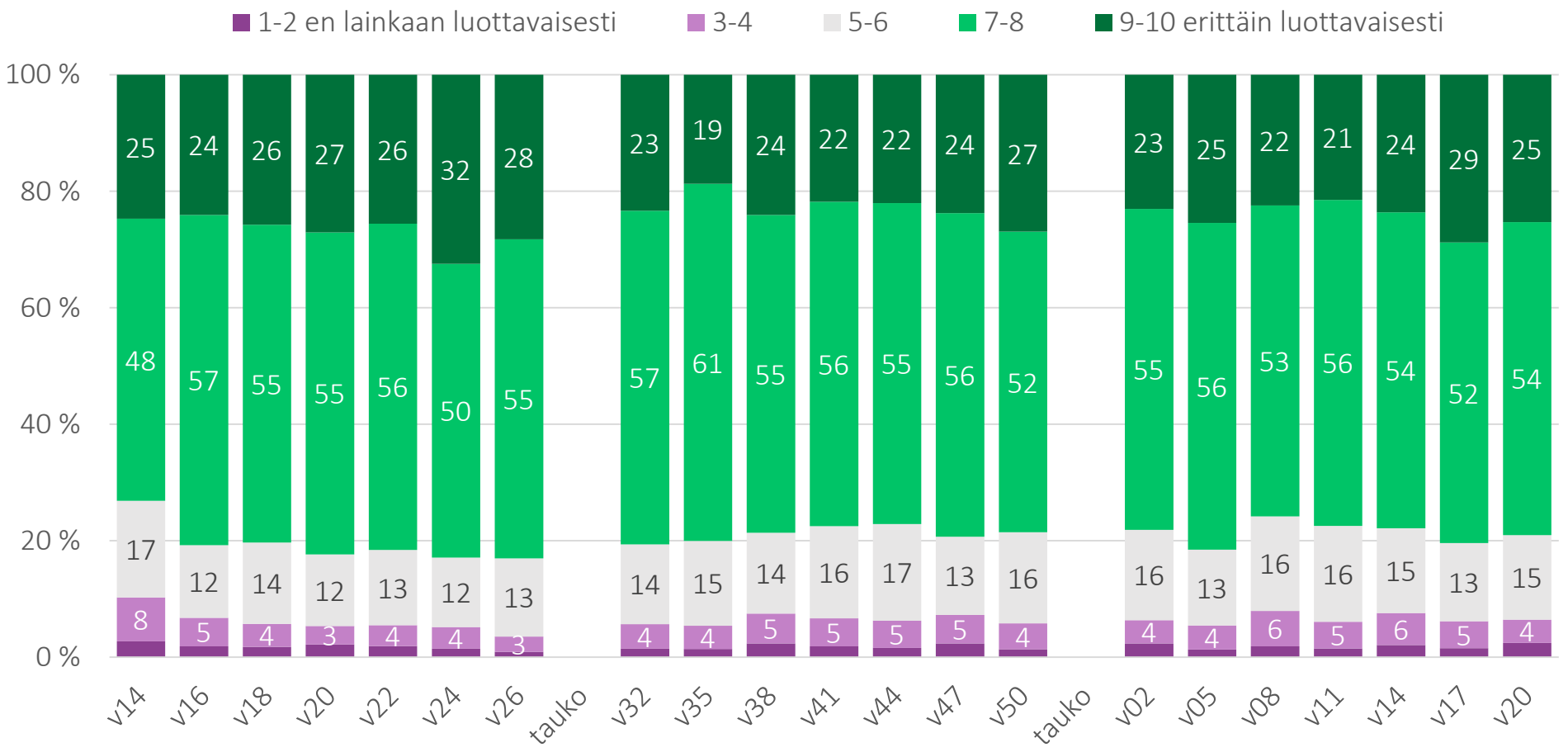

6. Kuinka huolestunut olet kotitaloutesi toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana?

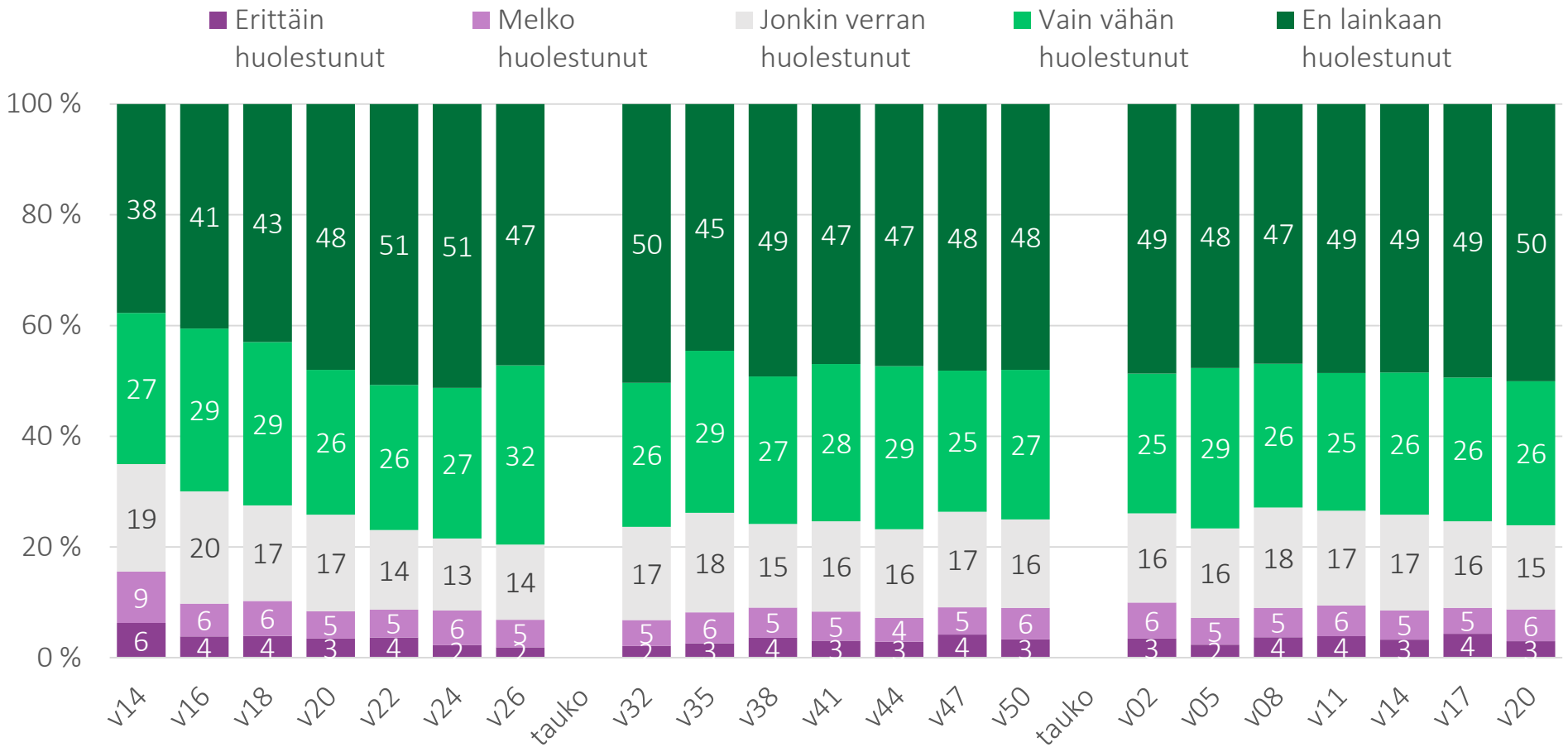

7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta… Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

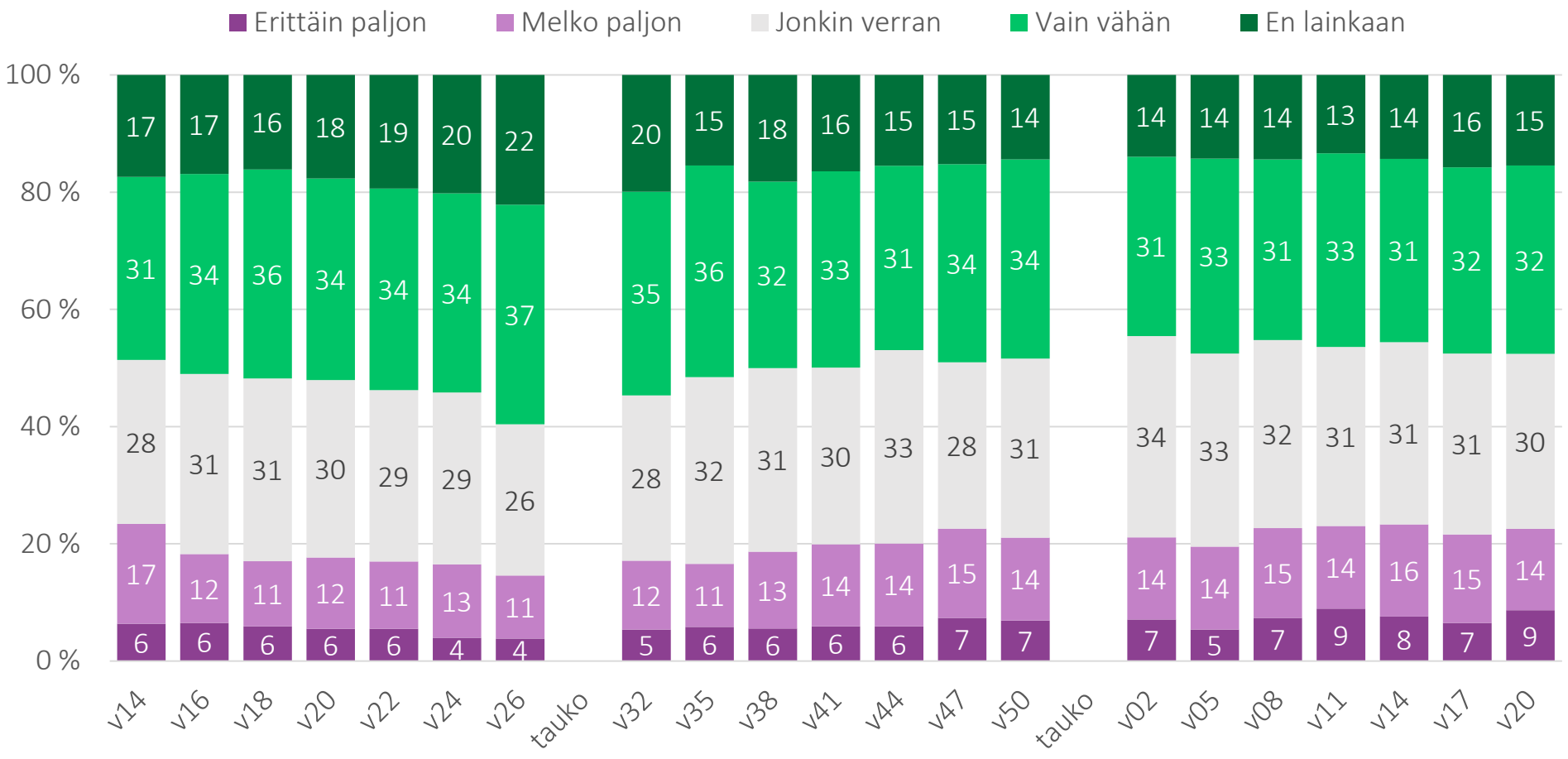

Kysymys kokonaisuudessaan: Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta… Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

Vähintään melko paljon stressiä

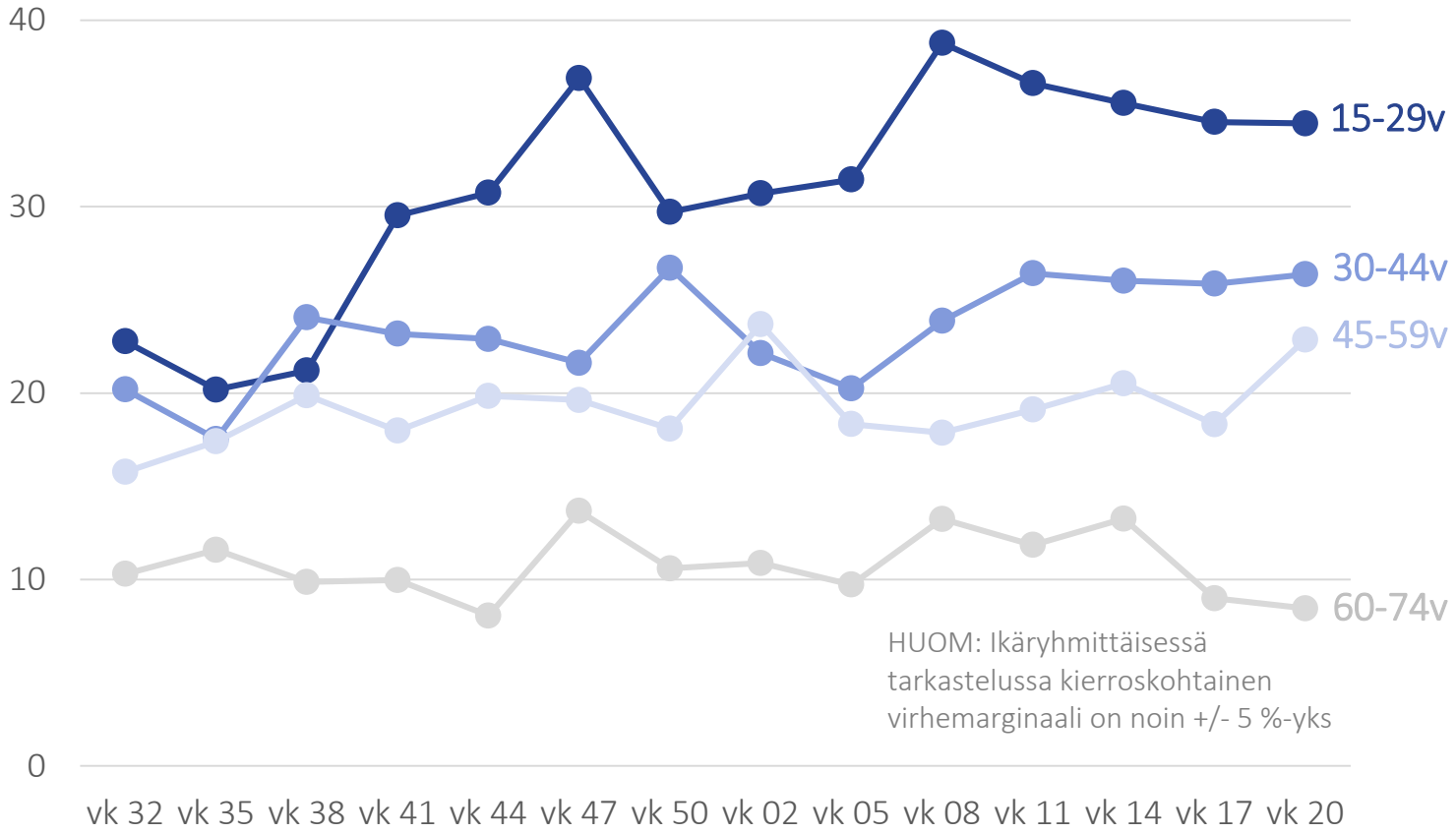

Kysymys kokonaisuudessaan: Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

8. Kerro arviosi muiden suomalaisten mielialasta.

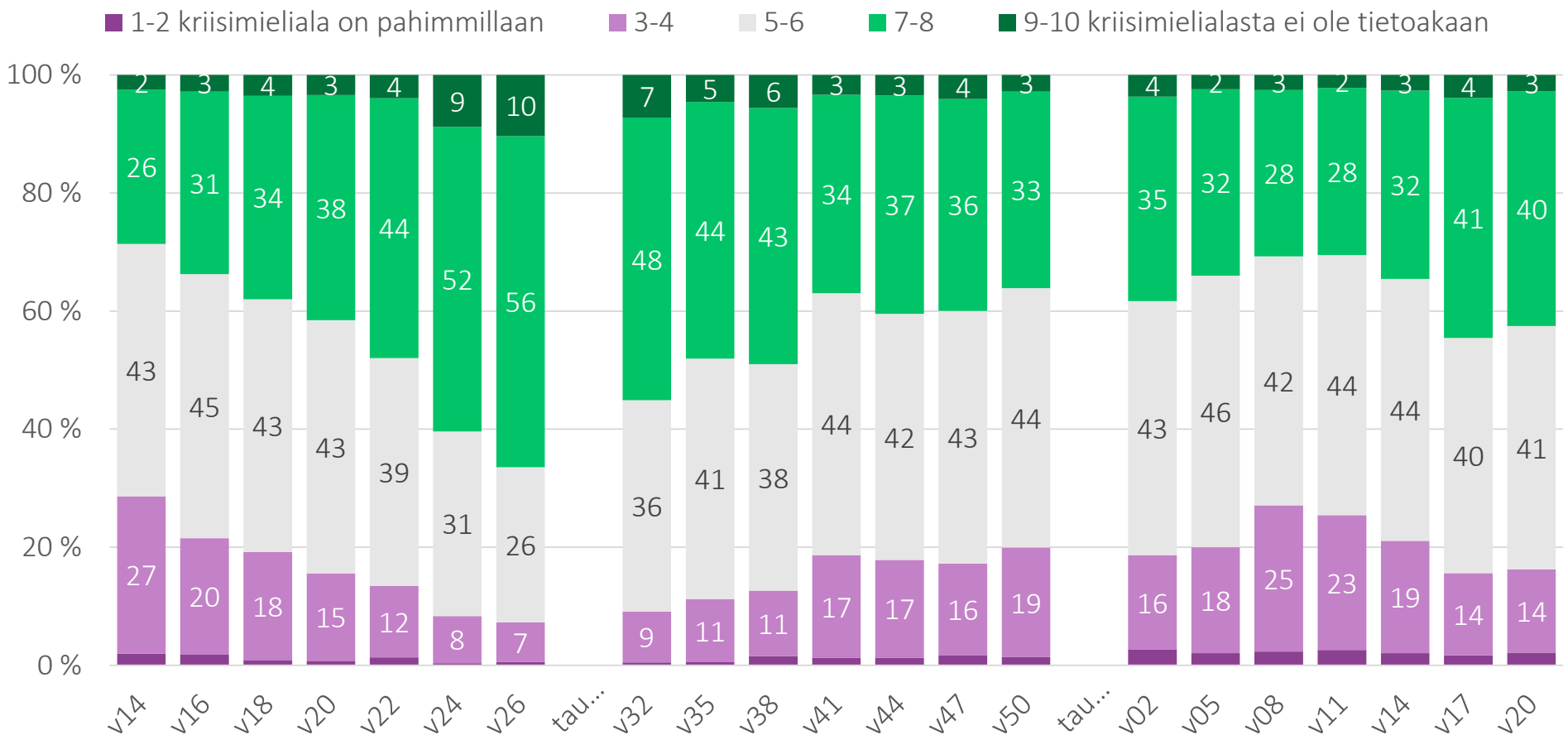

Tiedonsaanti ja viestintä

- 9a. Kuinka hyvin olet saanut tietoa koronakriisin vaikutuksista omaan arkeesi?
- 9b. Kuinka hyvin olet saanut tietoa koronakriisin vaikutuksista yhteiskunnan tilanteeseen?
- 10a. Mistä lähteistä olet saanut tietoa koronakriisistä?
- 10b. Mistä lähteistä haluaisit saada tietoa koronakriisistä, 1-5 mieluisinta.
- 11. Kuinka luotettavana pidät seuraavien ryhmien edustajien julkisuudessa antamia tietoja koronakriisistä:
  Poliittiseen johtoon kuuluvat (esim. ministerit); Terveydenhuoltoalan johtavat asiantuntijat (esim. THL); Terveydenhuollon työntekijät (esim. lääkärit ja sairaanhoitajat); Poliisi, puolustusvoimat ja muut turvallisuustyötä tekevät virkamiehet; Muut virkamiehet; Tutkimusmaailman edustajat; Kansalaisjärjestöjen edustajat; Toimittajat; Sosiaalisen median mielipidevaikuttajat (bloggarit, tubettajat yms.); Etujärjestöjen edustajat (esim. SAK, OAJ, EK, Suomen Yrittäjät).
- 11b. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin instituutioihin: *Poliittiset puolueet; Suuryritykset; Kuntahallinto; Tiedotusvälineet; Suomen eduskunta; Valtionhallinto; Suomen hallitus; Pankit; Tuomioistuimet; Koulutusjärjestelmä; Terveydenhuoltojärjestelmä; Poliisi*
- 12. Kuinka hyvin mielestäsi kuvaa viranomaisten viestintää koronakriisistä:
  Tasapuolisuus; Luotettavuus; Oikeellisuus; Selkeys; Reagoinnin nopeus; Avoimuus
- 12b: Kuinka seuraavat asiat ovat vaikuttaneet turvallisuuden tunteeseesi koronaepidemian aikana:
  Hallituksen viestintä; Viranomaisten viestintä; Median uutisointi; Keskustelu sosiaalisessa mediassa; Keskustelu lähipiirin kanssa

9a. Kuinka hyvin olet saanut tietoa koronakriisin vaikutuksista omaan arkeesi?

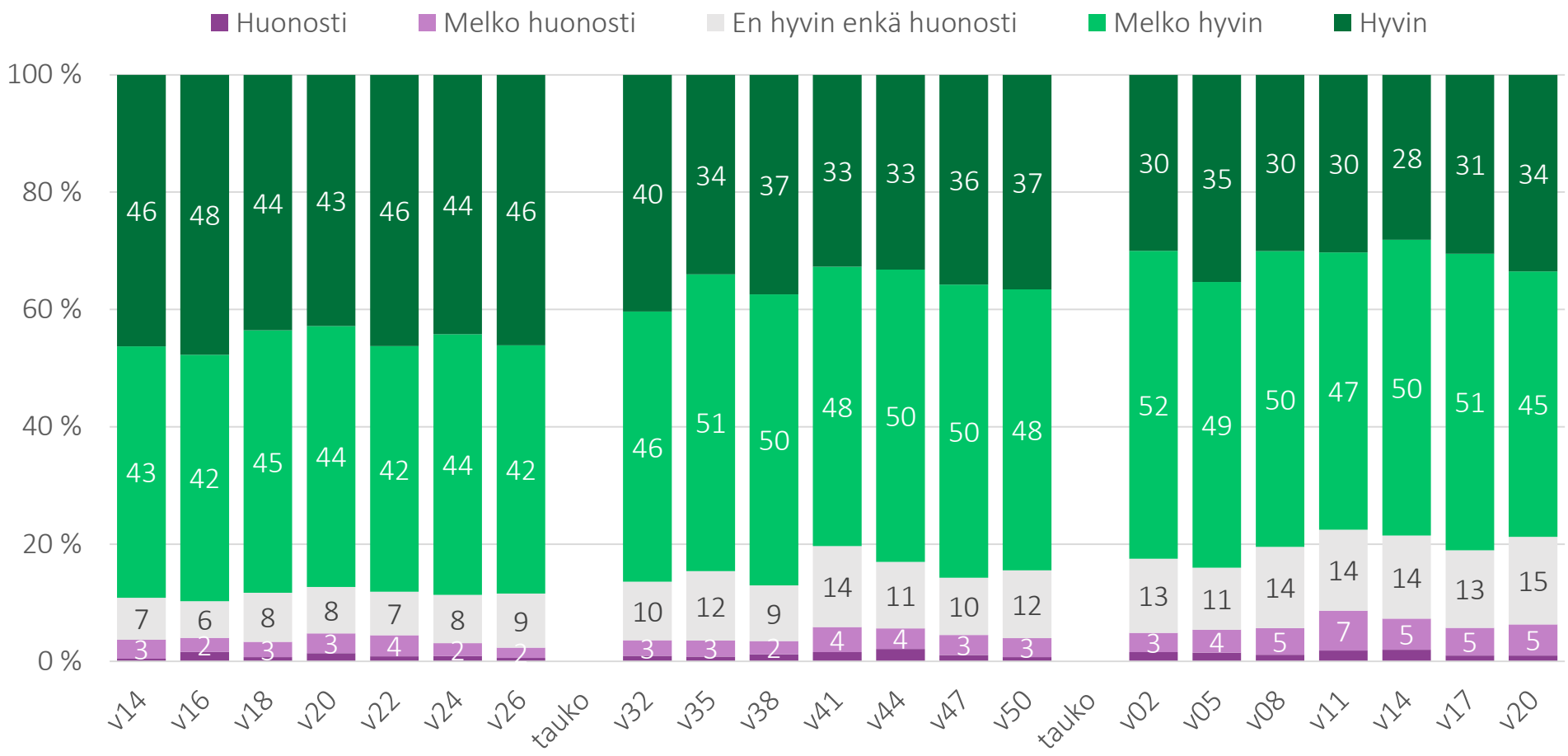

11a. Kuinka luotettavana pidät seuraavien ryhmien edustajien julkisuudessa antamia tietoja koronakriisistä?

(luottaa melko paljon tai täydellisesti)

(ei kysytty kierroksella 21)

Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

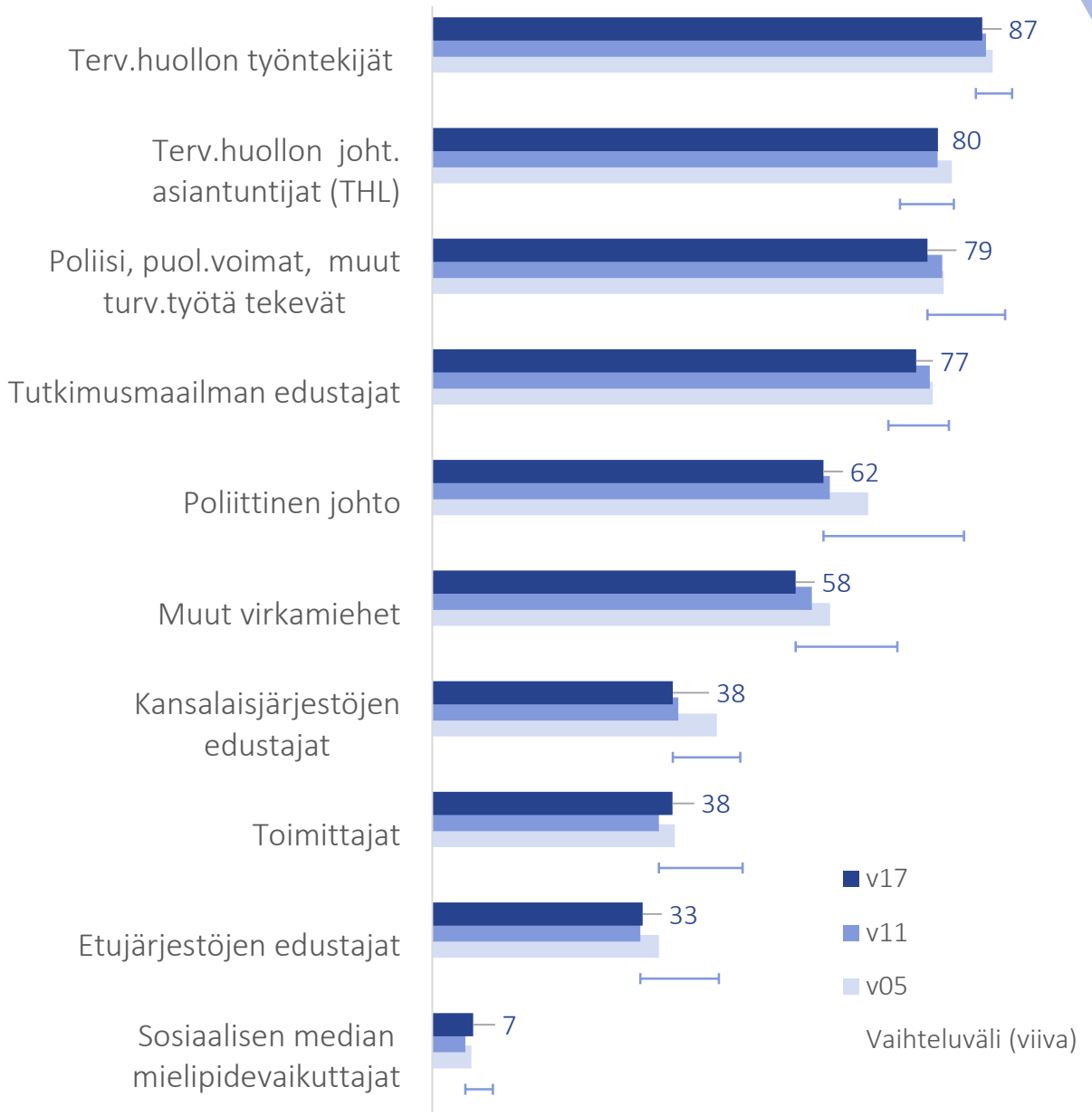

11c. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin tahoihin?

(luottaa melko paljon tai täydellisesti)

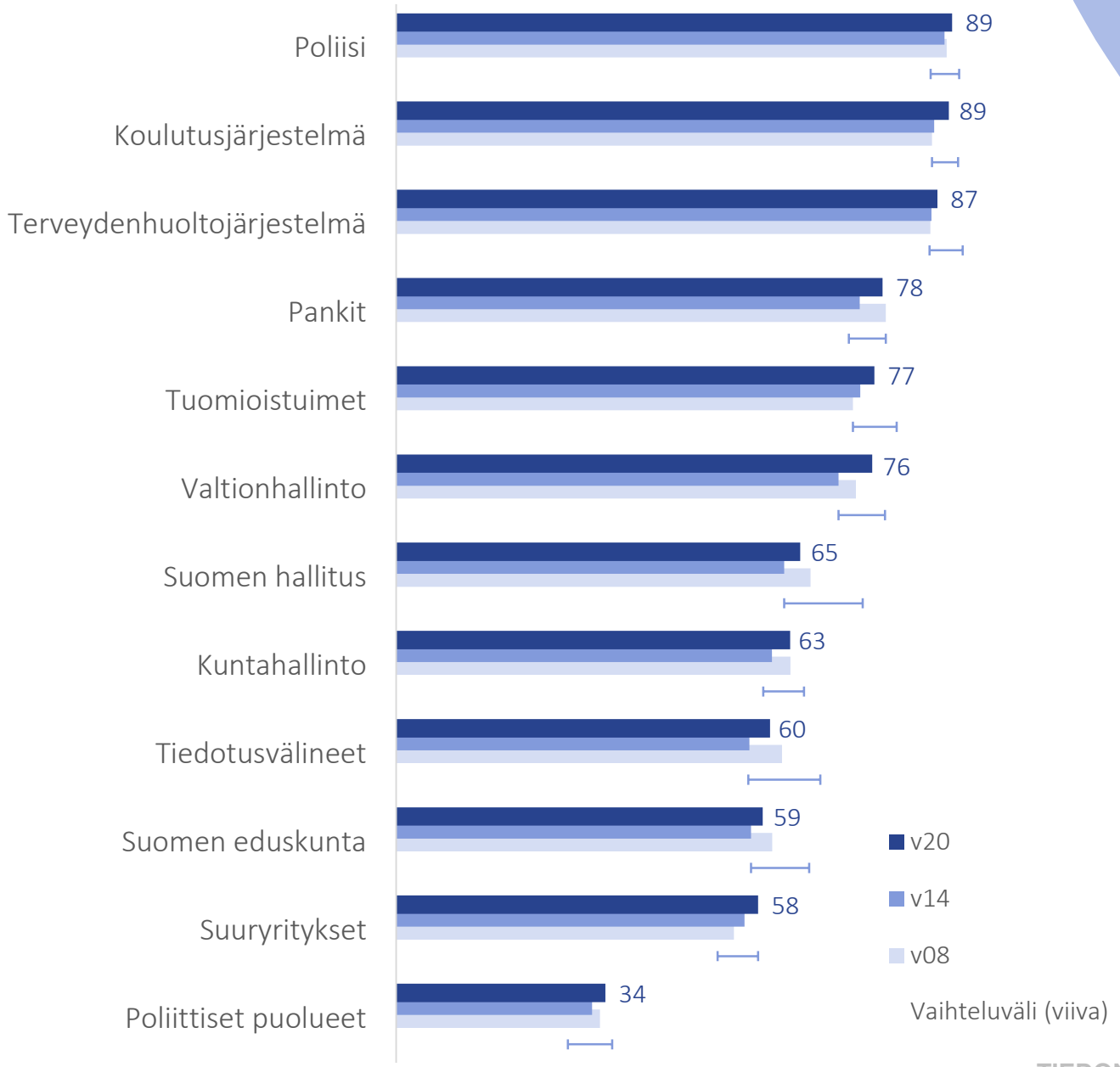

Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

12. Kuinka hyvin seuraavat tekijät mielestäsi toteutuvat viranomaisten viestinnässä koronakriisistä?

(melko hyvin tai hyvin)

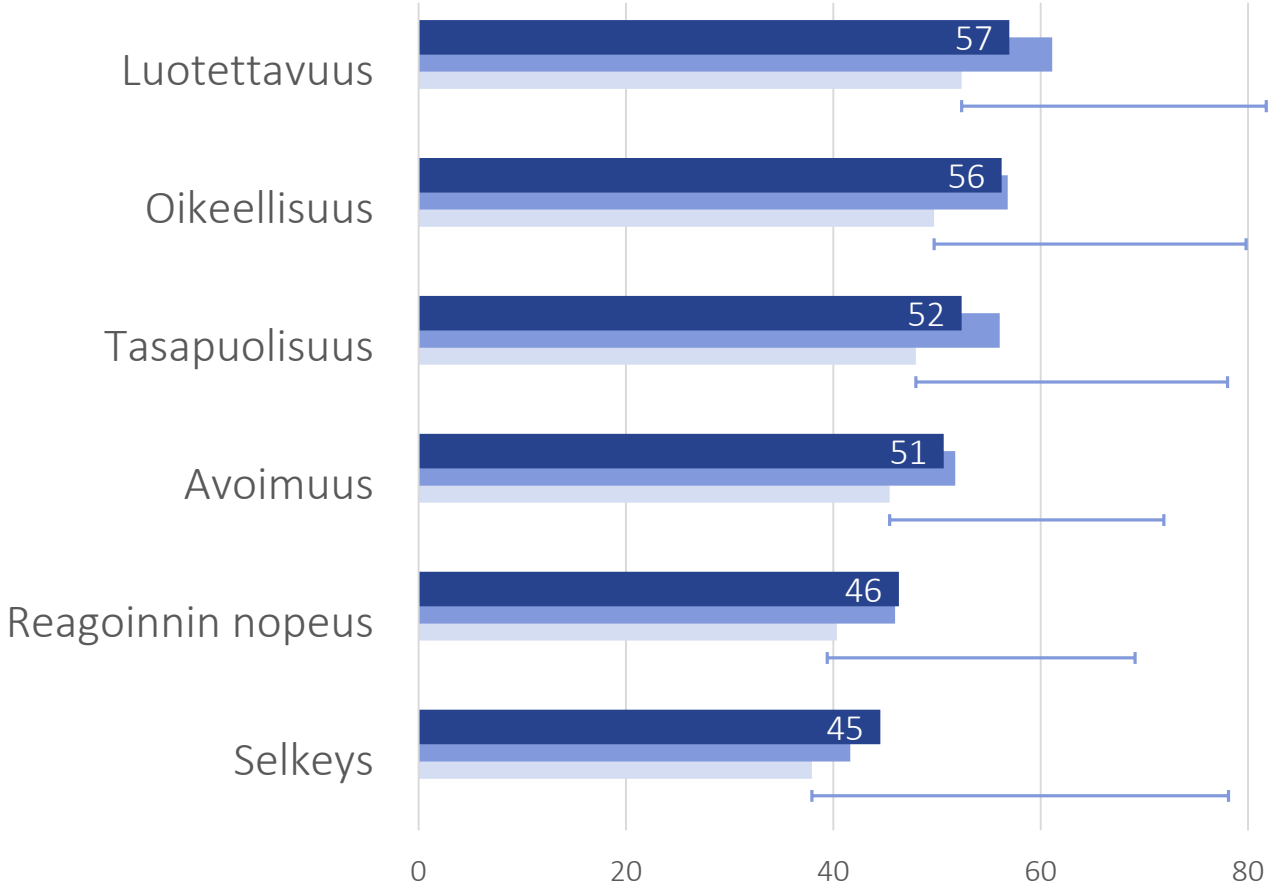

Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

TIEDONSAANTI JA VIESTINTÄ

12. Kuinka hyvin seuraavat tekijät mielestäsi toteutuvat viranomaisten viestinnässä koronakriisistä?

(luotettavuus, oikeellisuus, tasapuolisuus, avoimuus, reagoinnin nopeus ja selkeys)

Summaindeksi, *melko hyvin* tai *hyvin* osuus vastauksista, %

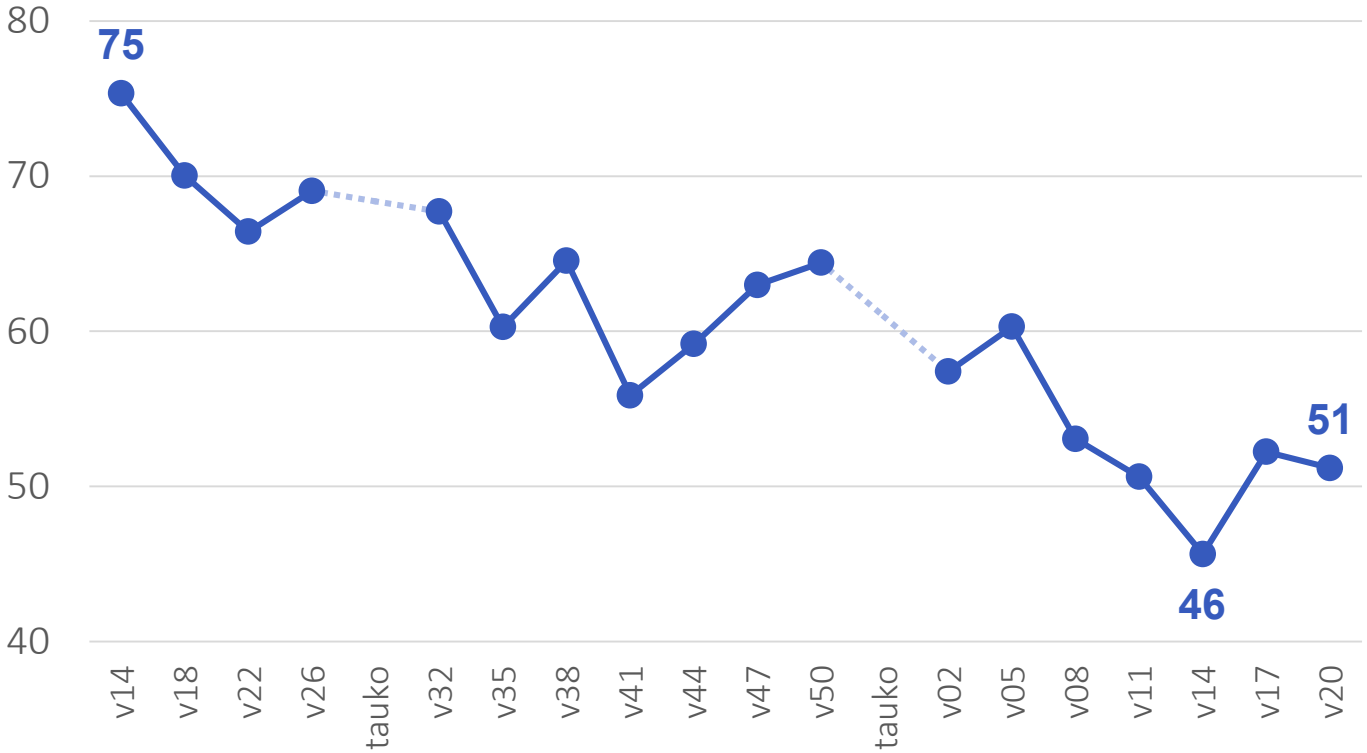

Kaikki kuusi tekijää (luotettavuus, oikeellisuus, tasapuolisuus, avoimuus, reagoinnin nopeus ja selkeys) saavat summaindeksissä yhtä suuren painoarvon.

Käyttäytyminen

- 13. Kuinka hyvin olet noudattanut viranomaisten antamia ohjeita koronakriisin aikana?
- 17. Seuraavassa luetellaan erilaisia koronaviruksen leviämistä ehkäiseviä suosituksia. Kuinka hyvin ne sopivat kuvaamaan käyttäytymistäsi viimeksi kuluneen viikon aikana? Pidän 1-2 metrin turvavälin; Pesen käteni säännöllisesti saippualla 20 sekunnin ajan; Käytän kasvomaskia, kun en voi pitää turvaväliä; Vältän silmien, nenän ja kasvojen koskettelua pesemättömillä käsillä; Käytän käsidesinfiointiainetta aina, kun sitä on tarjolla julkisilla paikoilla; Vältän muiden ihmisten tapaamista.
- 14. Kuinka mielelläsi noudatat viranomaisten kansalaisille antamia ohjeita, jotka liittyvät koronakriisiin?
- 15. Kuinka hyvin muut ihmiset ovat mielestäsi noudattaneet viranomaisten antamia ohjeita koronakriisin aikana?
- 16. Ketä tai keitä olet auttanut koronakriisin aikana?
- 18. Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?
    a) Kun koronarokote tulee saataville ja sitä suositellaan minulle, hankkisin sen (tai olen jo hankkinut sen)
    b) Rokottaminen on hyvä tapa suojautua tauteja vastaan
    c) Rokotteita tulisi kohdentaa alueille, joilla epidemiatilanne on pahin, vaikka se tarkoittaisi rokotustahdin hidastumista muilla alueilla muiden kuin riskiryhmien osalta (K19-K20)
    d) Ihmisten liikkumista Suomessa pitäisi rajoittaa koronaviruspandemian takia (K19)
    e) Jos koronarokote tulee saataville lapsille ja nuorille ja sitä suositellaan heille, haluaisin, että lapseni saavat rokotteen (K21)

13. Kuinka hyvin olet noudattanut viranomaisten antamia ohjeita koronakriisin aikana?

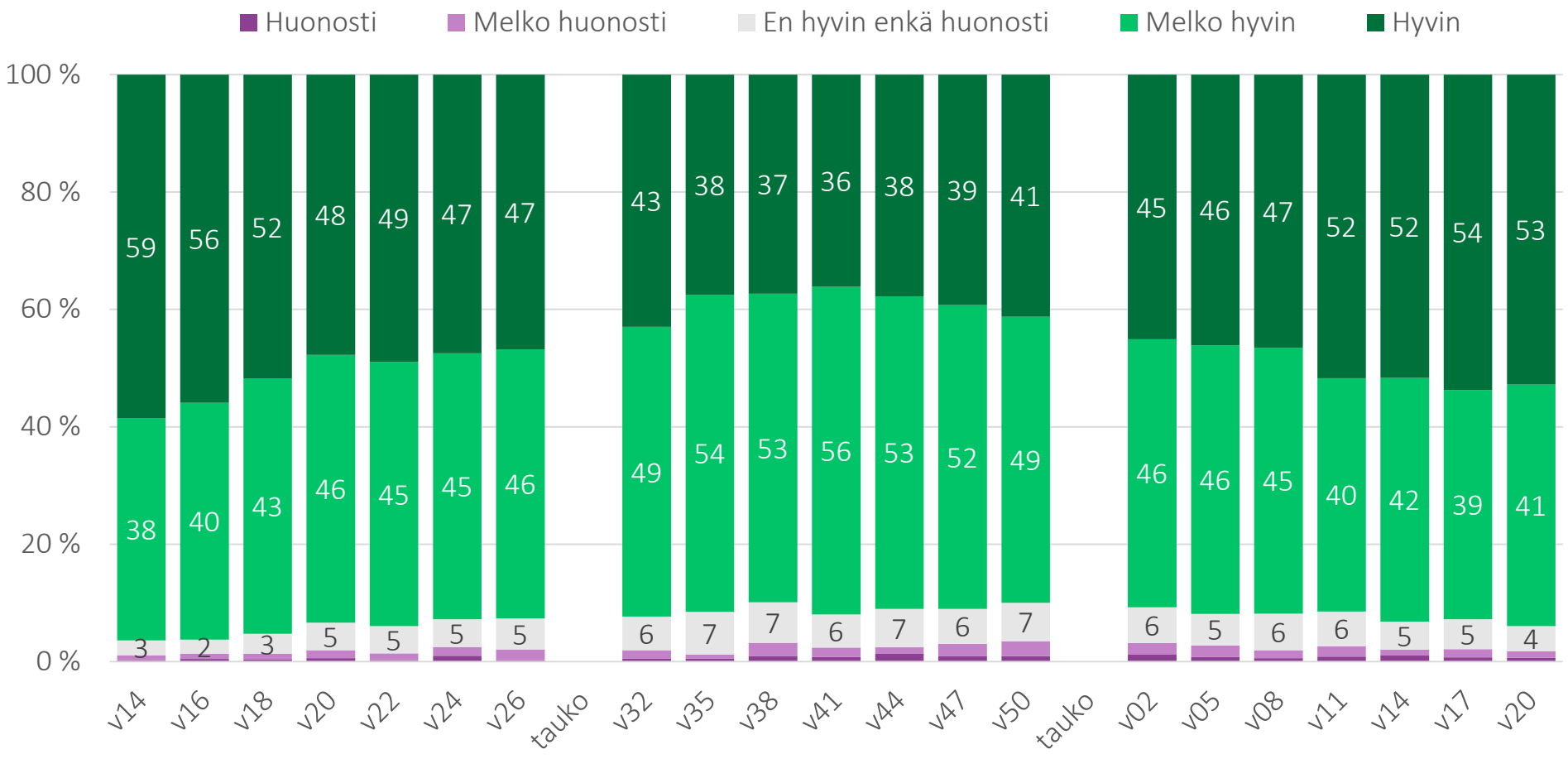

17. Käyttäytyminen viimeksi kuluneen viikon aikana

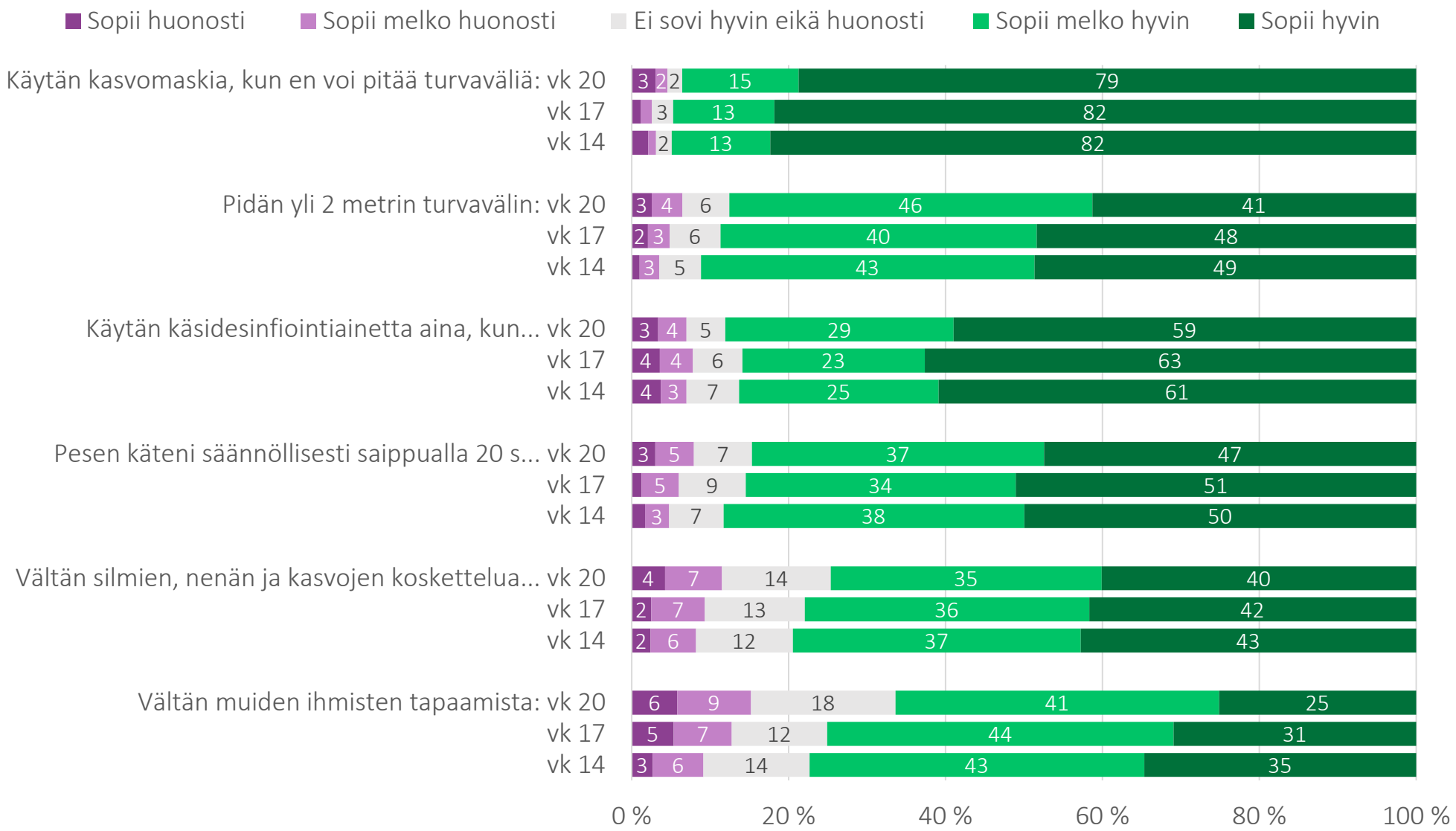

15. Kuinka hyvin muut ihmiset ovat mielestäsi noudattaneet viranomaisten antamia ohjeita koronakriisin aikana?

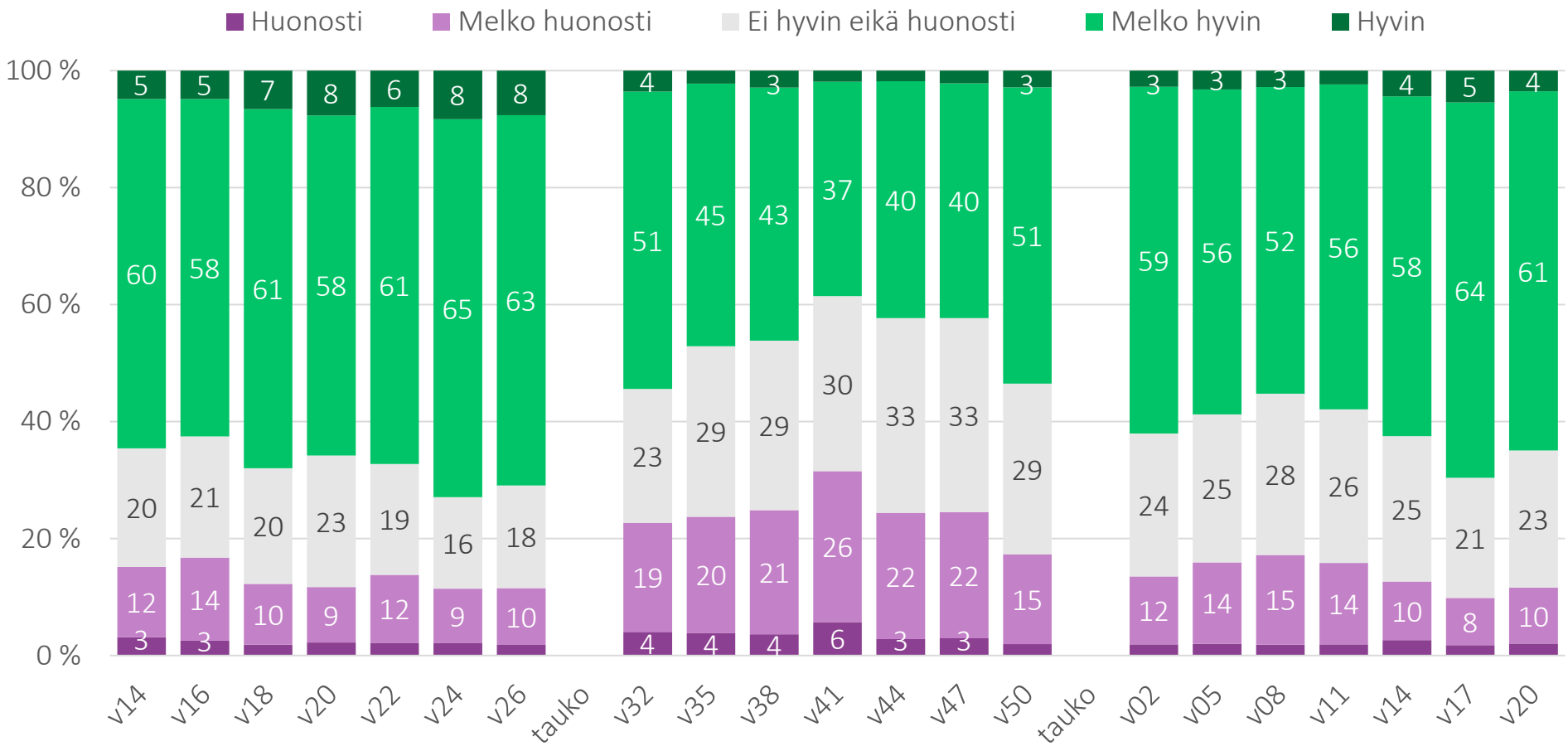

18a. Kun koronarokote tulee saataville ja sitä suositellaan minulle, hankkisin sen (tai olen jo hankkinut sen)

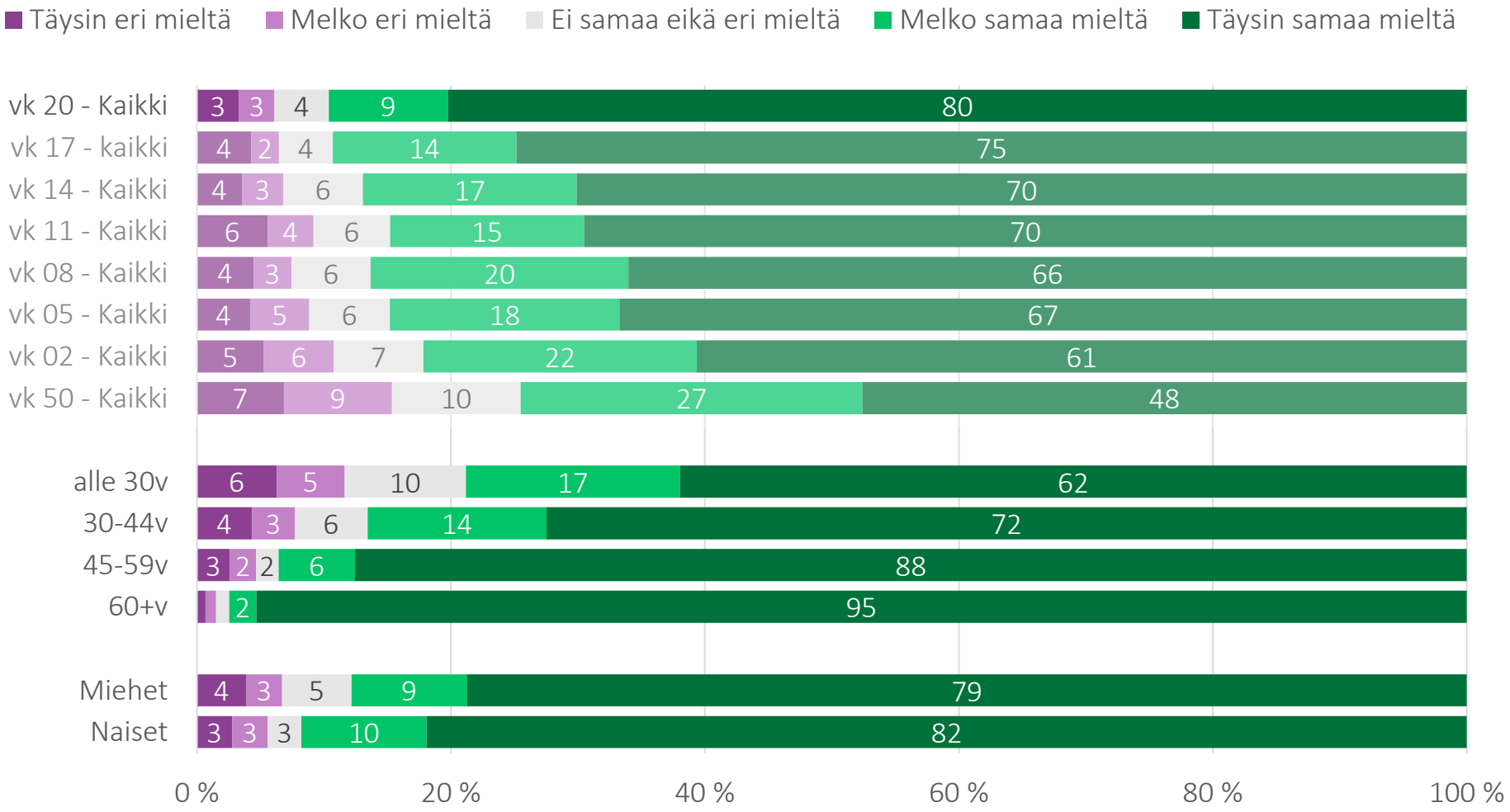

18b. Rokottaminen on hyvä tapa suojautua tauteja vastaan

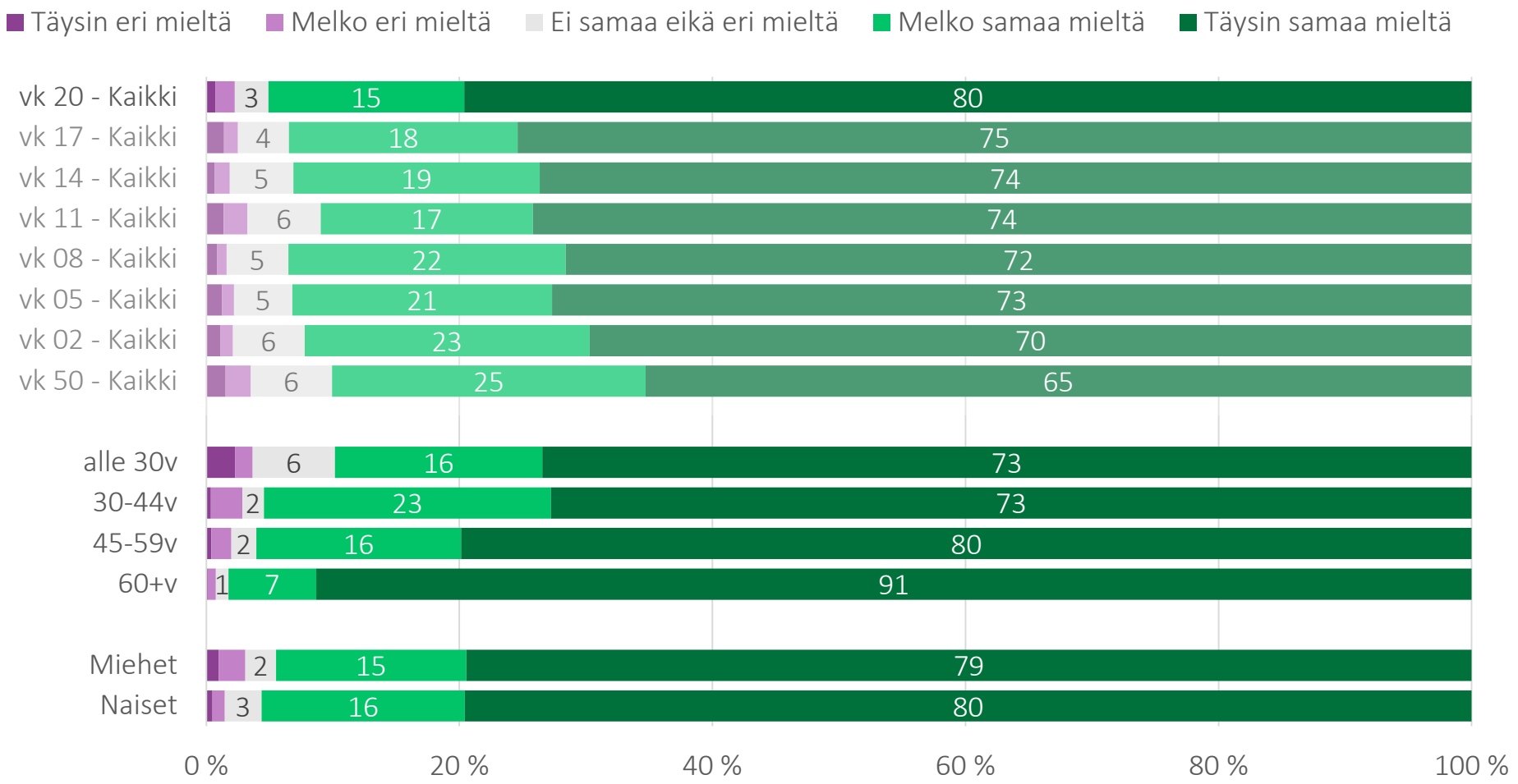

18e. Jos koronarokote tulee saataville lapsille ja nuorille ja sitä suositellaan heille, haluaisin, että lapseni saavat rokotteen

Kysytty perheellisiltä, joiden kotitaloudessa elää alaikäisiä lapsia:
336 vastaajaa (joista 28 kpl *en osaa sanoa* -vastauksia)

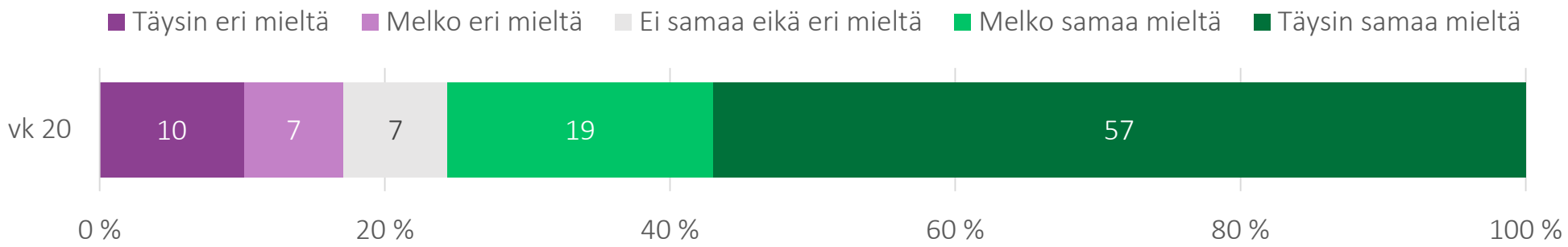

HUOMIO: Rajatusta vastaajajoukosta johtuen virhemarginaali noin +/- 5 %-yks

18c. Rokotteita tulisi kohdentaa alueille, joilla epidemiatilanne on pahin, vaikka se tarkoittaisi rokotustahdin hidastumista muilla alueilla muiden kuin riskiryhmien osalta (kysytty vain kierroksilla 19-20)

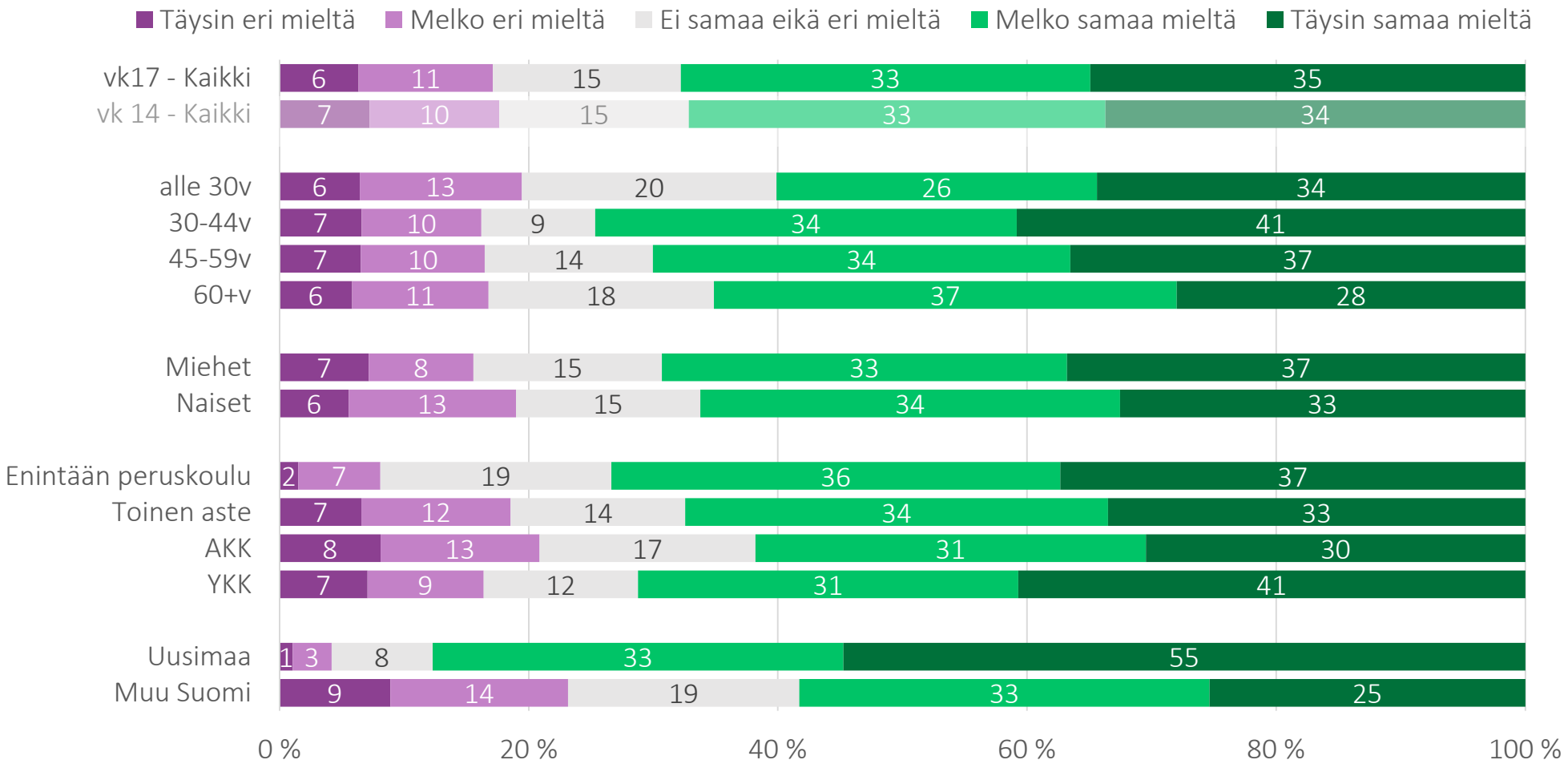

18d. Ihmisten liikkumista Suomessa pitäisi rajoittaa koronaviruspandemian takia (kysytty vain kierroksella 19 – vk 14)

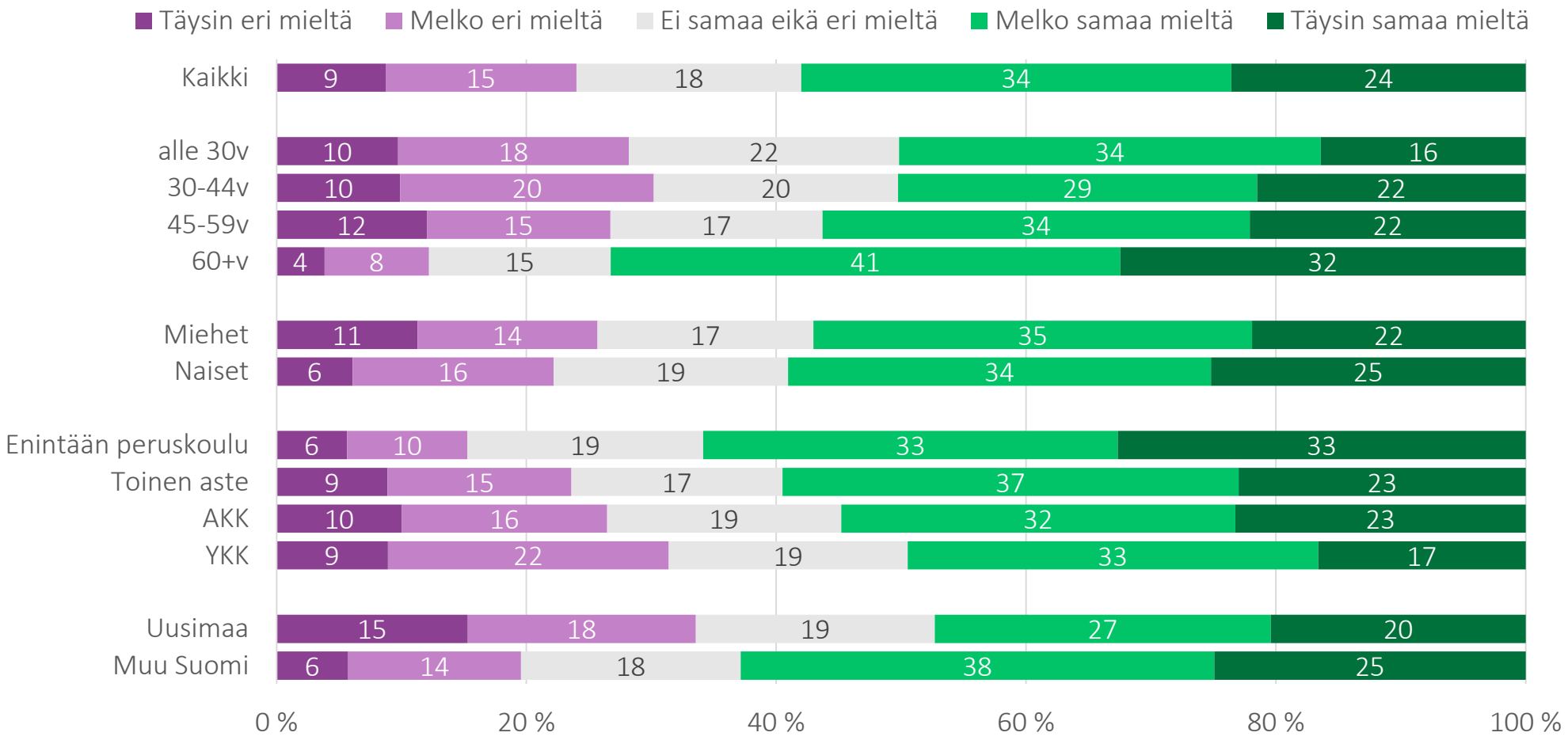

Kuntavaalit ja korona (kierrokset 17-18 & 21)

- 21b. Aiotko äänestää tulevissa kuntavaaleissa?
- 21c. Milloin aiot käydä äänestämässä?
- 22. Kuinka samaa tai eri mieltä olet: (kysymysmuotoiluja päivitetty)
  - a. Vaaliviranomaiset kykenevät järjestämään tulevat kuntavaalit koronasuositusten mukaan turvallisesti
  - b. Koronatilanteesta huolimatta koen voivani äänestää turvallisesti tulevissa kuntavaaleissa
  - c. Kuntavaalit tulee järjestää alkuperäisen aikataulun mukaisesti huhtikuussa 2021 (K17)
  - d. Koronatilanteen vuoksi kuntavaalit tulee siirtää, jotta kaikki halukkaat pääsevät äänestämään (K17)
  - e. Kuntavaalit olisi pitänyt järjestää alkuperäisen aikataulun mukaisesti huhtikuussa 2021 (K18 & K21)
  - f. Oli oikea päätös siirtää kuntavaaleja, jotta kaikki halukkaat pääsevät äänestämään (K18 & K21)
- 23. Kuinka tyytyväinen olet demokratian toimivuuteen Suomessa? (K18 & K21)

21b. Aiotko äänestää tulevissa kuntavaaleissa?

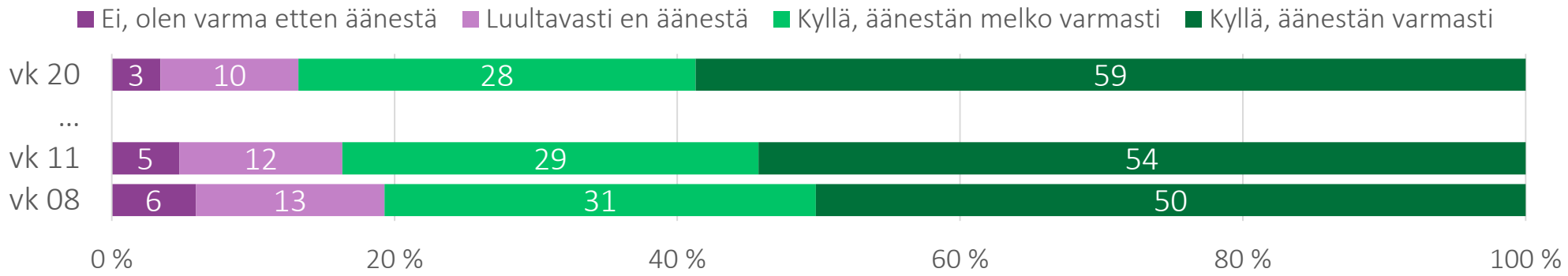

HUOMIO: Tyypillisesti ihmiset ennakoivat äänestysaikeitaan todellista äänestyskäyttäytymistä selvästi positiivisemmin.

21c. Milloin aiot käydä äänestämässä?

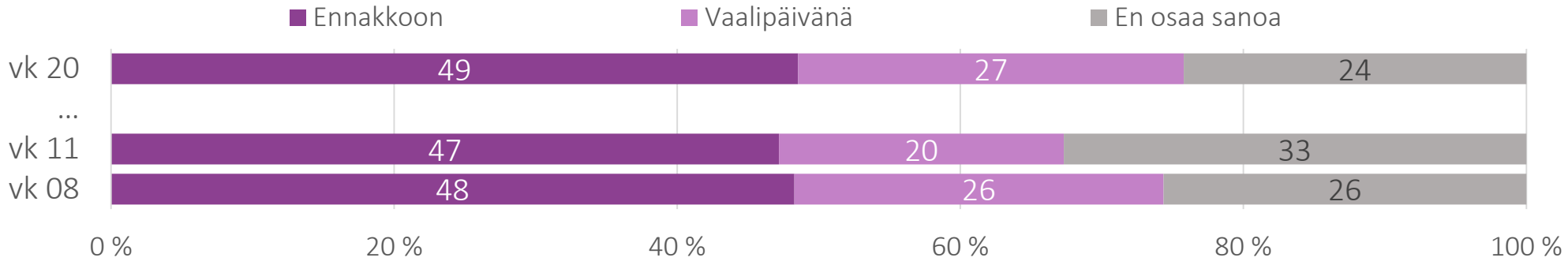

Kysytty vain varmasti ja melko varmasti äänestäviltä

22a-f. Kuntavaalit ja korona

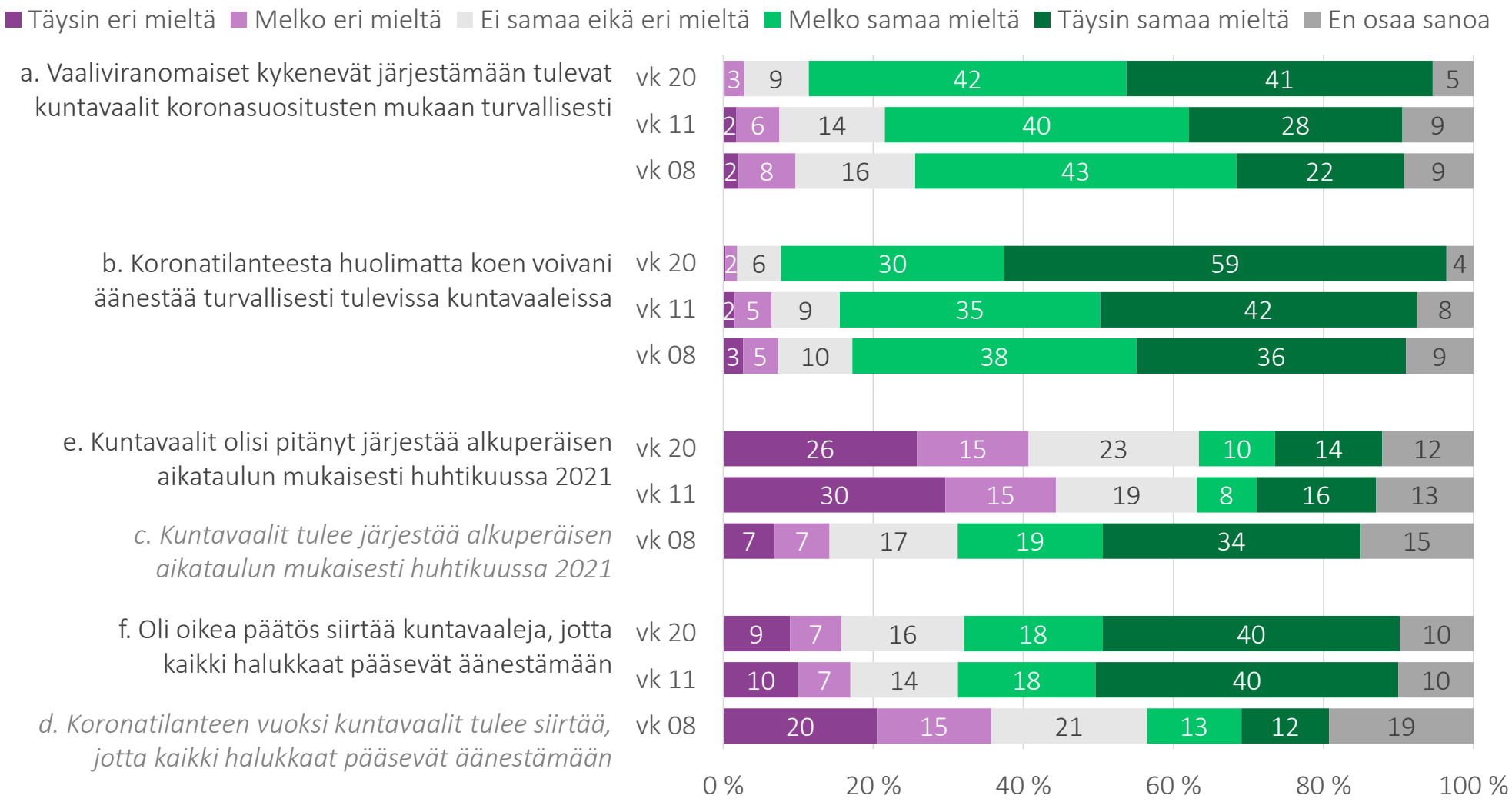

***En osaa sanoa* -vastaukset on sisällytetty vastausjakaumiin niiden suuresta määrästä johtuen.**

Kysymysten muotoiluja on päivitetty vk 8 ja vk 11 välillä kuntavaalien siirrosta johtuen.

22a. Vaaliviranomaiset kykenevät järjestämään tulevat kuntavaalit koronasuositusten mukaan turvallisesti

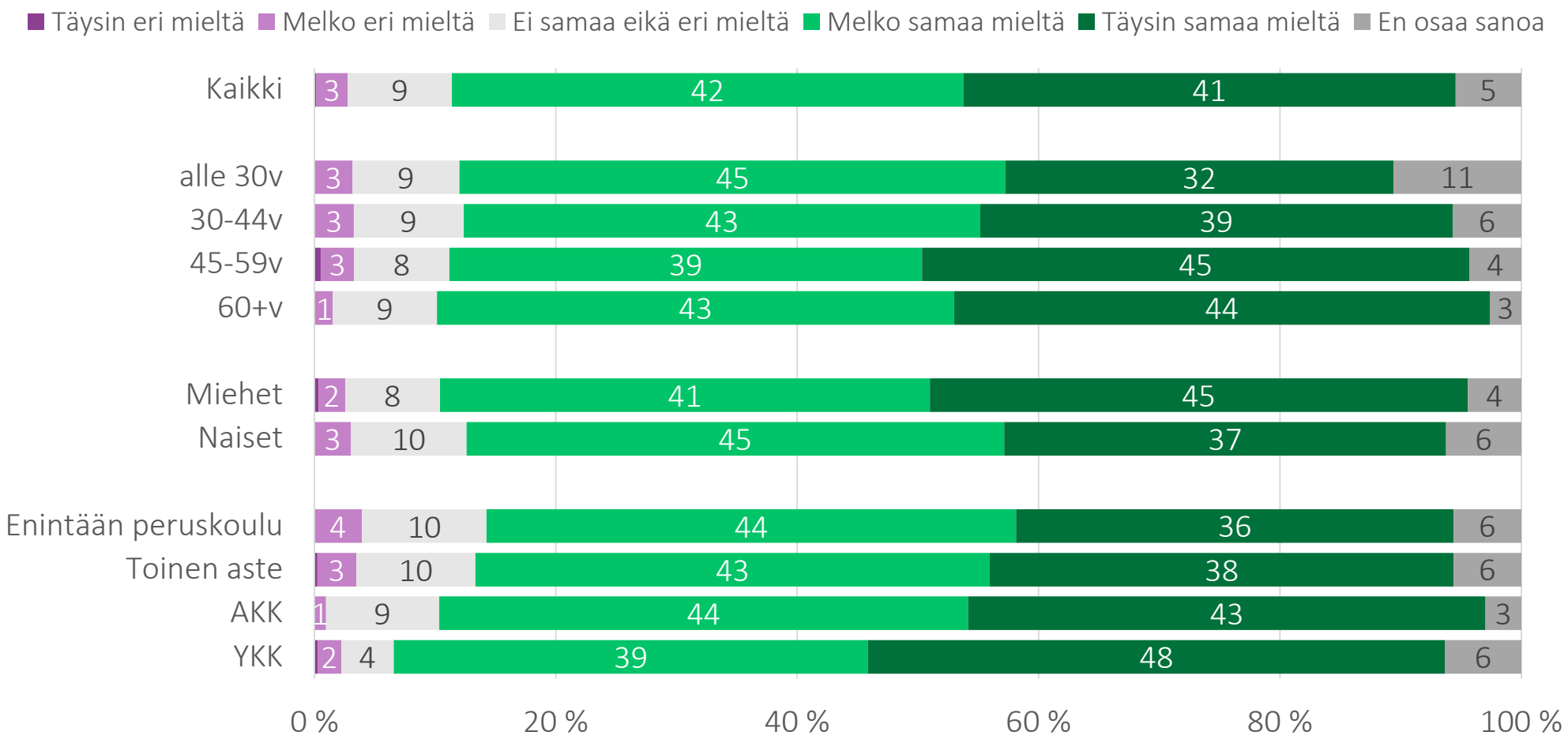

22b. Koronatilanteesta huolimatta koen voivani äänestää turvallisesti tulevissa kuntavaaleissa

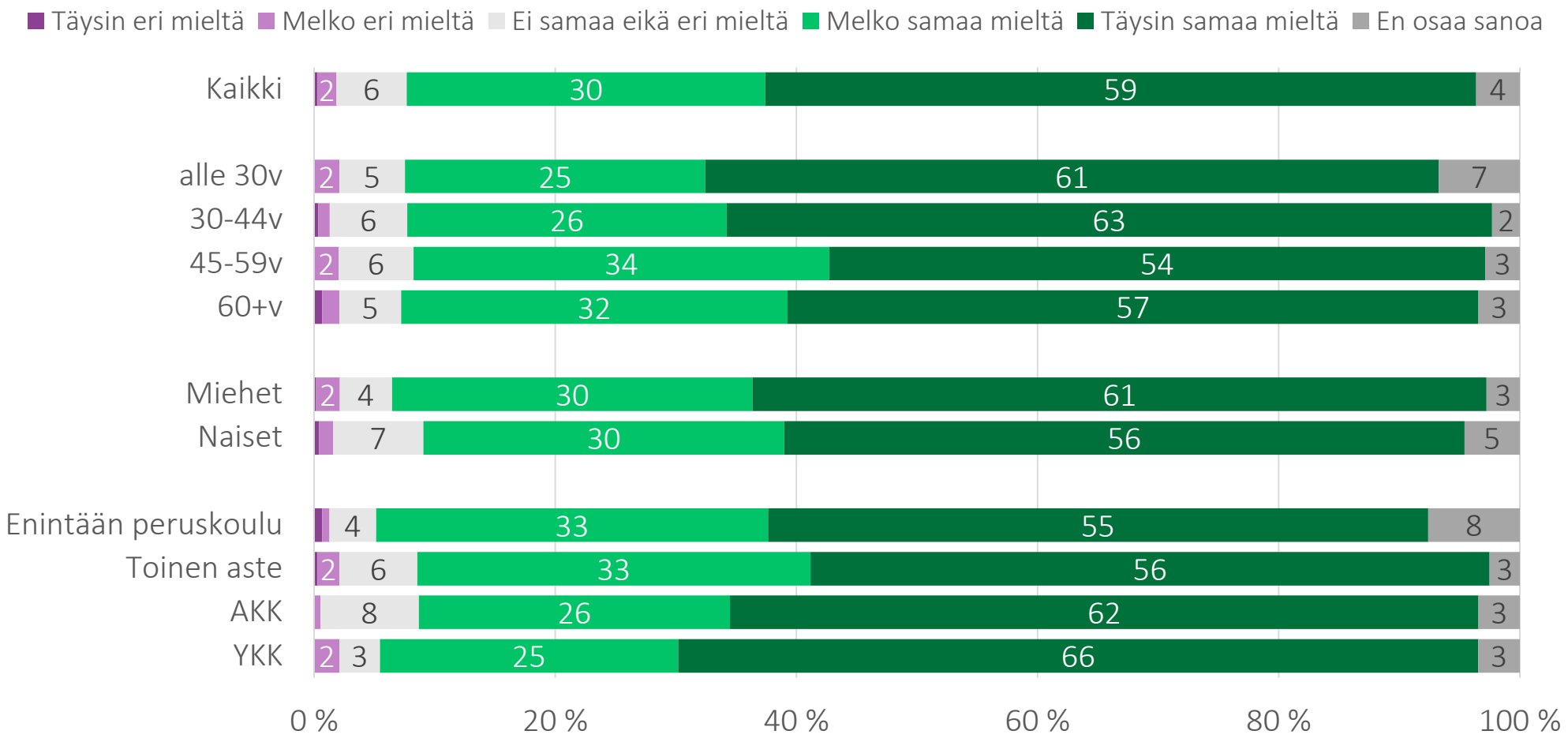

KUNTAVAALIT JA KORONA

22e. Kuntavaalit olisi pitänyt järjestää alkuperäisen aikataulun mukaisesti huhtikuussa 2021

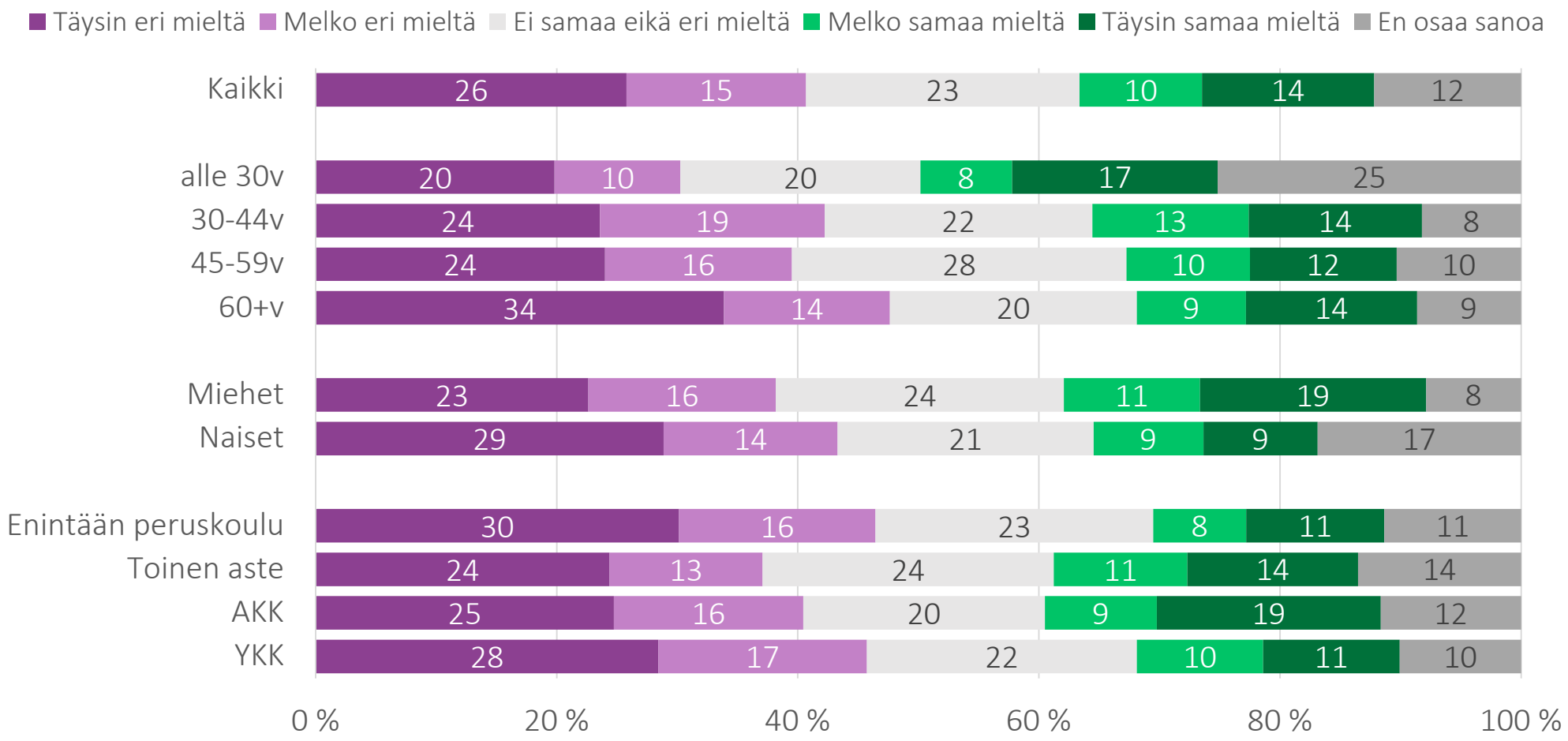

KUNTAVAALIT JA KORONA

22f. Oli oikea päätös siirtää kuntavaaleja, jotta kaikki halukkaat pääsevät äänestämään

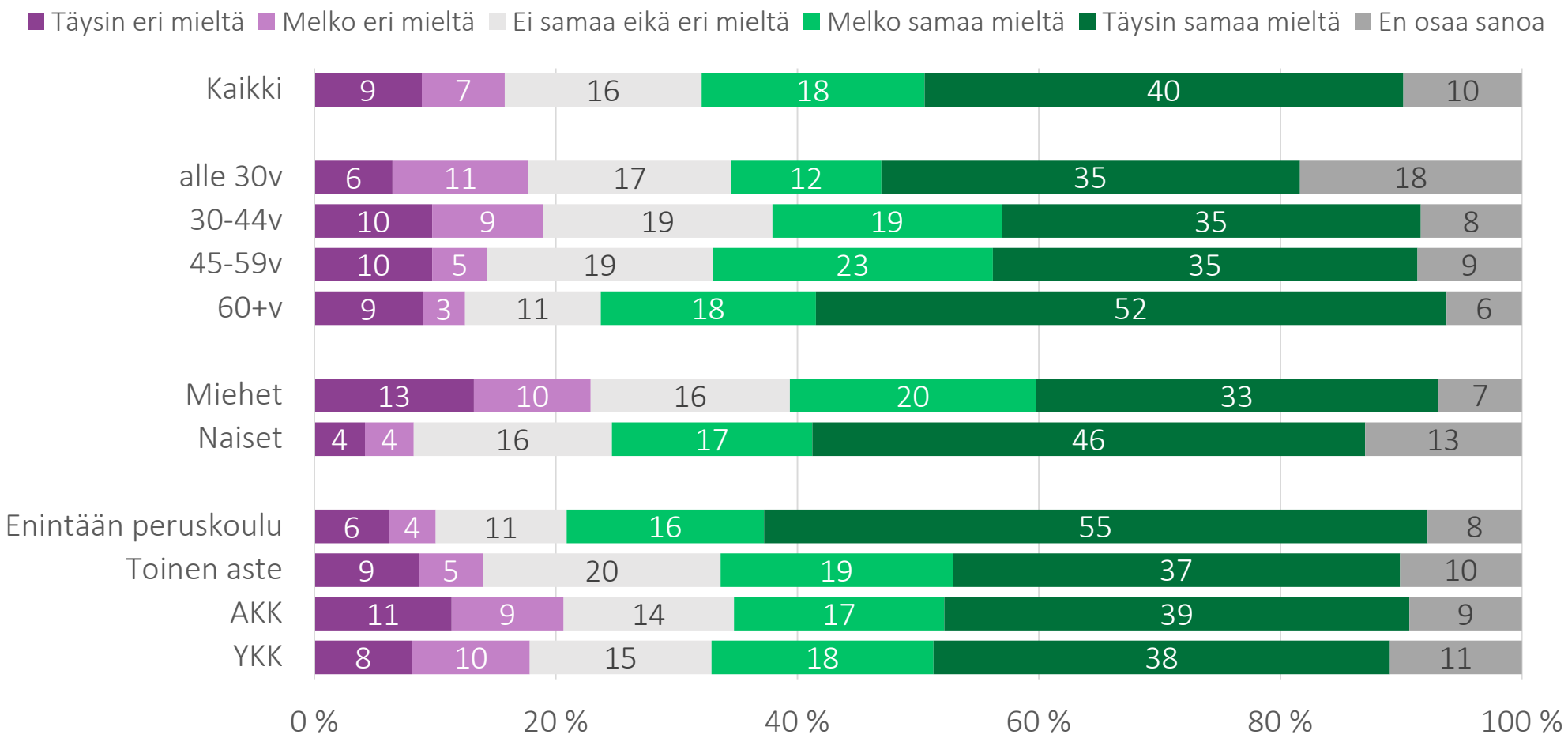

KUNTAVAALIT JA KORONA

23a. Kuinka tyytyväinen olet demokratian toimivuuteen Suomessa?

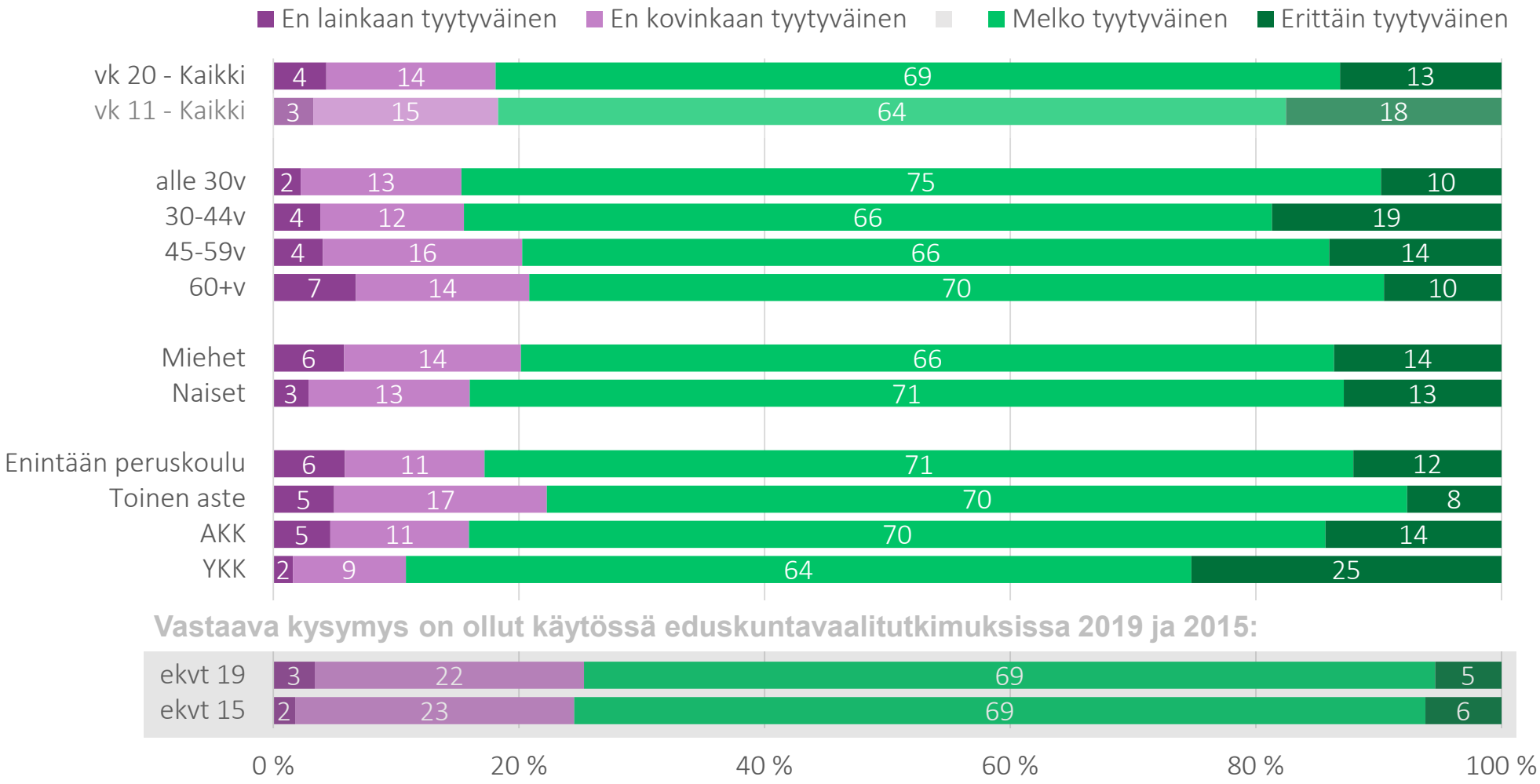

HUOMIO: Vertailujakaumia ei ole painotettu vastaajajoukon mukaan, ja kyselyt ovat sisällöllisesti erilaisia, eli tulosten vertailu on vain suuntaa antavaa.

Rajoitusten purkaminen (kierros 20)

Hallitus on julkaissut suunnitelman ja tavoiteaikataulun koronarajoitusten purkamisesta. Rajoituksia puretaan epidemian ehdoilla. Lapset ja nuoret ovat etusijalla. Myös sekä muut kriisistä eniten kärsineet otetaan huomioon ensimmäisten joukossa.

Huhtikuussa siirrytään lähiopetukseen, lasten ja nuorten ulkoharrastukset alkavat ja ravintolarajoitukset lieventyvät. Toukokuussa avataan mm. kirjastot ja museot, sekä aloitetaan aikuisten ryhmäharrastukset ulkona. Kesäkuussa lievennetään kokoontumis- ja ravintolarajoituksia, sallitaan yleisötilaisuuksia ja mm. lasten kesäleiritoiminta. Heinäkuussa rajoitusten lieventäminen jatkuu ja avataan mahdollisuus isompiin yleisötilaisuuksiin. Kaikki purkuratkaisut tapahtuvat alueellisen epidemiatilanteen perusteella.

- 24. Kuinka samaa tai eri mieltä olet:
  - a) Suunnitelmassa esitetty rajoitusten purkujärjestys ja aikataulu on oikea
  - b) Suunnitelma auttaa minua oman elämäni suunnittelussa
  - c) Suunnitelman mukainen rajoitusten purkaminen auttaa yhteiskuntaa ja yrityksiä toipumaan koronakriisistä

24. Rajoitusten purkaminen (kierros 20 – vk 17)

a) Suunnitelmassa esitetty rajoitusten purkujärjestys ja aikataulu on oikea

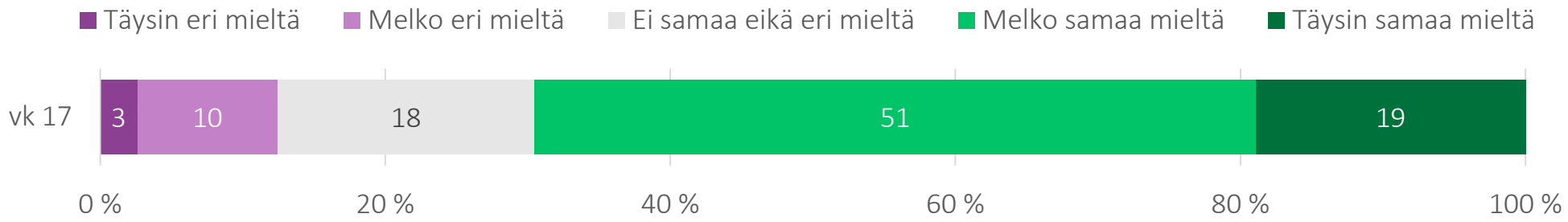

b) Suunnitelma auttaa minua oman elämäni suunnittelussa

c) Suunnitelman mukainen rajoitusten purkaminen auttaa yhteiskuntaa ja yrityksiä toipumaan koronakriisistä

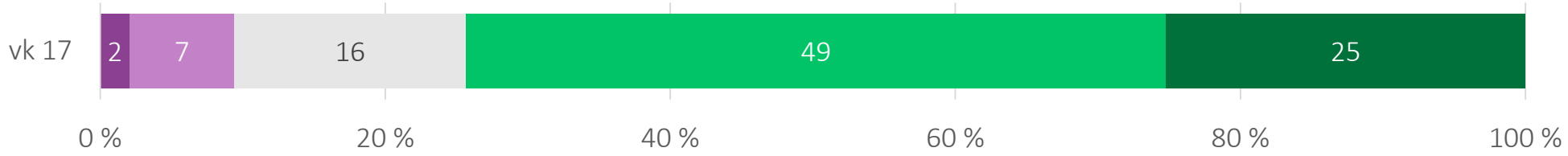

Hallituksen lupaukset (vaihtuva teema, kierros 16)

- 20. Kuinka hyvin seuraavat väitteet pitävät mielestäsi paikkansa:
  - a. Hallitus on toimillaan vähentänyt syrjintää
  - b. Hallitus on toiminnallaan edistänyt sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta
  - c. Hallitus on sitoutunut tietopohjaiseen päätöksentekoon
  - d. Hallitus on toiminnassaan avoin ja ottanut käyttöön uudenlaisia viestinnän ja osallistamisen tapoja

20. Hallituksen lupaukset – Kuinka hyvin seuraavat väitteet pitävät mielestäsi paikkansa:

(kierros 16 – vk 05)

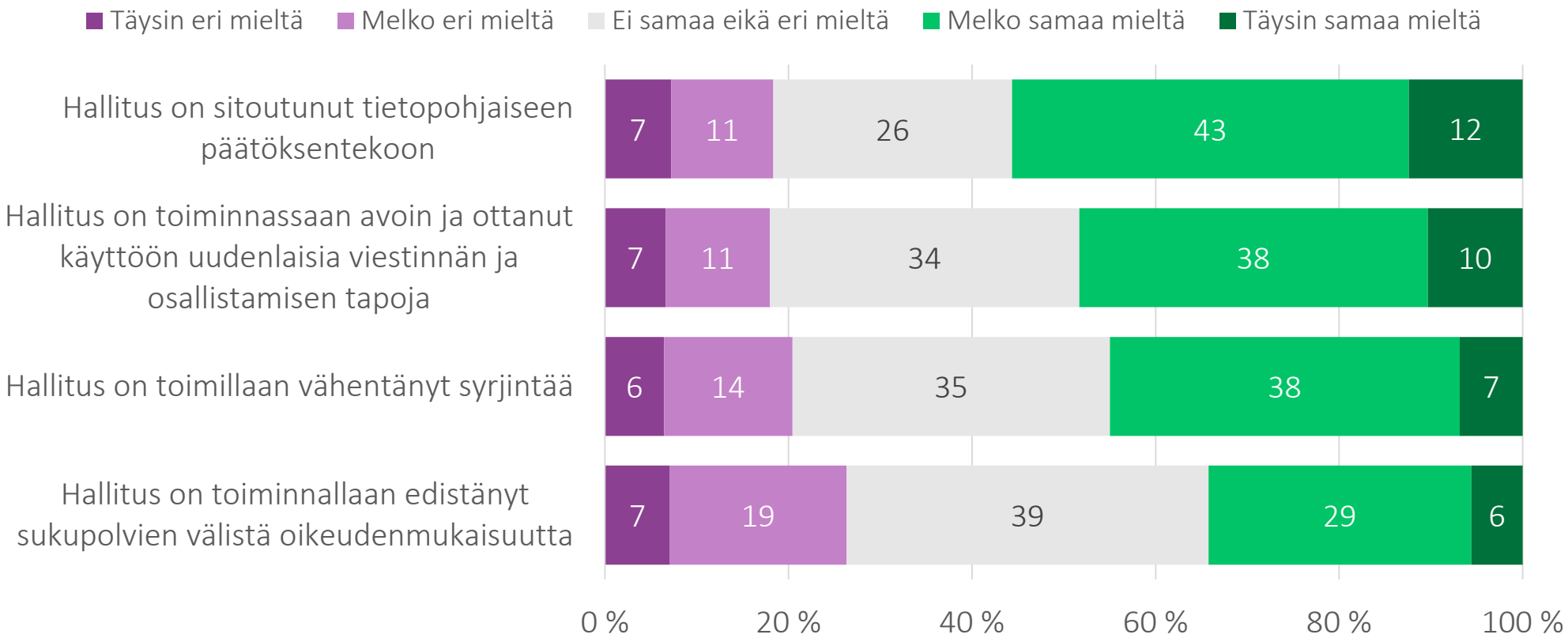

En osaa sanoa **-vastauksia suhteellisen paljon muuhun kyselyyn nähden: 160-191 kpl (n = 1343), eli 12-14 % kokonaisvastaajamäärästä.**

Tutkimusselosteen yhteenveto

Kyselyn tarkoitus

Valtioneuvoston kanslia on tilannut Tilastokeskukselta Kansalaispulssi-kyselyn, jossa selvitetään kansalaisten näkemyksiä mm. viranomaisten toimintaan ja viestintään sekä vastaajan omaan mielialaan ja tulevaisuuden odotuksiin liittyen.

Kyselyn toteutustapa ja tiedonkeruu

Kysely toteutetaan verkkokyselynä kolmen viikon välein. Kyselyn otos muodostetaan vuonna 2021 Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen vastanneista mannersuomalaisista kohdehenkilöistä.

21. kierroksen otos muodostettiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen 25.2.–19.4.2021 vastanneista henkilöistä. Em. tutkimusten otokset poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta. Kansalaispulssin otoksessa oli yhteensä 2 756 henkilöä, joille oli ajantasainen ja kriteerit täyttävä puhelinnumero.

Otokseen kuuluville lähetettiin tekstiviestillä kutsu ja henkilökohtainen suoralinkki verkkolomakkeelle. *Vastausaktiivisuuden kasvattamiseksi tiedonkeruuaikaa on pidennetty 9. kierroksesta lähtien kahdella vuorokaudella.* Muistutusviestit lähetettiin vastaamattomille kahden vuorokauden kuluttua sekä viimeisen päivän aamuna. Suurin osa vastauksista saatiin ensimmäisten kolmen vuorokauden kuluessa.

Aineiston painotus

21. kierroksen vastausaineisto (1 261 hlö) painotettiin vastaamaan tutkimuksen perusjoukkoa (15–74-vuotiaat mannersuomalaiset), ja painotuksessa väestötietoina käytettiin toukokuun alun (4,07 milj. hlö) tietoja. Kalibrointimuuttujina ovat sukupuoli, suuralue, ikäryhmä ja koulutusaste.

Naiset vastasivat tälläkin kierroksella aktiivisemmin kuin miehet. 20-35-vuotiaat vastasivat heikommin kuin muut ikäryhmät. Maantieteellisesti katsoen vastausosuudet vaihtelevat selvästi kierroksittain (Kainuu 26 % vs. Etelä-Karjala 57 %). Myös koulutustaso näkyi osallistumisessa, eli perusasteen varassa olevat vastasivat hieman heikommin kuin korkea-asteen koulutuksen omaavat.

Kierros	Kenttäaika	Otos	Vastauksia	Vastausosuus
1. kierros	2.4. (to) – 5.4. (su)	2 911	1 240	42,6 %
…	…	…	…	…
14. kierros	9.12. (ke) – 14.12. (ma)	2 755	1 433	52,0 %
2021				
15. kierros	13.1. (ke) – 18.1. (ma)	2 428	1 187	48,9 %
16. kierros	3.2. (ke) – 8.2. (ma)	2 578	1 343	52,1 %
17. kierros	24.2. (ke) – 1.3. (ma)	2 840	1 510	53,2 %
18. kierros	17.3. (ke) – 22.3. (ma)	2 850	1 465	51,4 %
19. kierros	7.4. (ke) – 12.4. (ma)	2 625	1 287	49,0 %
20. kierros	28.4. (ke) – 3.5. (ma)	2 768	1 292	46,7 %
21. kierros	**19.5. (ke) – 24.5. (ma)**	**2 756**	**1 261**	**45,8 %**

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET